

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

JÖNKÖPINGS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Länets gränser hafva under den period, som denna berättelse omfattar, icke undergått någon förändring; men den *administrativa indelningen* är i så måtto förändrad, att, enligt Kongl. Maj:ts nådiga bref den 29 December 1865, Bondstorps, Källerö och Åsenhöga socknar, hvilka tillhört Mo härads tingslag men i administrativt hänseende varit förlagde, Bondstorp till Östbo och Källerö till Westbo häraders fögderier samt Åsenhöga till begge dessa fögderier, komma att från och med uppbördsåret 1867 helt och hållet skiljas från dessa fögderier och äfven i administrativt hänseende förenas med Mo härad, samt att 4½ mantal, tillhörande i kyrkligt hänseende Kärda och Hångers socknar i Östbo, men i juridiskt och administrativt hänseende Westbo härad, vid nämnde tid likaledes skola helt och hållet skiljas från detta senare och förläggas till Östbo; äfvensom i den *kyrkliga indelningen* följande förändringar blifvit bestämda, nemligen: genom Kongl. Maj:ts nådiga bref den 9 Januari 1863, att den s. k. Lägersbobygden, innefattande 23½ mantal, belägna i Ydre härad af Östergötlands län, hvilka tillhört Askeryds kyrkosocken i Norra Wedbo härad och Jönköpings län, skola skiljas från berörda socken och förenas med Westra Ryds församling i förstnämnde härad och län, samt genom Kongl. Maj:ts nådiga bref den 13 December 1861, att 3½ mantal, tillhörande Bolmsö socken, skola förläggas till Unnaryds socken, begge i Westbo härad; varande derjemte medelst Kongl. Maj:ts nådiga bref den 29 December 1865 en förändrad indelning af *länsmansdistrikten* i Westbo härad förordnad.

Med undantag af hvad på ofvanberörde sätt blifvit förordnadt, kvarstå för öfrigt de *oregelbundenheter* i afseende på den administrativa indelningen, som i förra femårsberättelsen blifvit omförmälda; och skall det, enligt hvad i nåder blifvit föreskrifvet och vederbörande delgifvet, ankomma på jordägare och menigheter, att sjelfva söka genom frivilliga öfverenskommelser så bereda, att kyrkosockne-området må blifva en enhet, tillhörande ett och samma härad.

I fråga om öfrige förhållanden, rörande såväl *länets indelning* som dess *naturliga beskaffenhet*, åberopas innehållet af nämnde berättelse. Särskildt må dock här anmärkas, hurusom länet är uppfyllt af vattensjuka kärr och mossar af stor vidd, hvilka utöfva en högst skadlig verkan på klimatet, så att angränsande trakter ofta lida af frost.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-14.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Innevånare.....	2.
3. Näringar.....	3.
4. Kommunikations-anstalter och varubyten.....	7.
5. Kameralförhållanden.....	11.
6. Politi.....	12.
Tabellbilagor	15-28.
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	15.
Tab. N:o 2. Jordbruk.....	16.
Tab. N:o 3. Boskapsskötsel.....	16.
Tab. N:o 4. Skogshushållning.....	17.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	17.
Tab. N:o 6. Af rofdjur dödade husdjur [inga tabelluppgifter finns].....	17.
Tab. N:o 7 a. Grufvor, bergverk, bruk, fabriker och manufaktur- inrättningar år 1865.....	18.
Tab. N:o 7 b. Handtverkare och idkare af annan näring samt deras arbetare år 1865.....	22.
Tab. N:o 8. Allmänna vägar, gästgifverier och skjutsning.....	23.
Tab. N:o 9. Handlande och deras betjening, år 1865.....	23.
Tab. N:o 10. Hemman, jordområde och egendomar m. m., år 1865.....	24.
Tab. N:o 11. Laga skiften under åren 1861-1865.....	25.
Tab. N:o 12. Krono-uppbörden.....	26.
Tab. N:o 13. Sparbankerna	28.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	28.

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

JÖNKÖPINGS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Länets gränser hafva under den period, som denna berättelse omfattar, icke undergått någon förändring; men den *administrativa indelningen* är i så måtto förändrad, att, enligt Kongl. Maj:ts nådiga bref den 29 December 1865, Bondstorps, Källerö och Åsenhöga socknar, hvilka tillhört Mo härads tingslag men i administrativt hänseende varit förlagde, Bondstorp till Östbo och Källerö till Westbo häraders fögderier samt Åsenhöga till begge dessa fögderier, komma att från och med uppbördsåret 1867 helt och hållet skiljas från dessa fögderier och äfven i administrativt hänseende förenas med Mo härad, samt att 4½ mantal, tillhörande i kyrkligt hänseende Kärda och Hångers socknar i Östbo, men i juridiskt och administrativt hänseende Westbo härad, vid nämnde tid likaledes skola helt och hållet skiljas från detta senare och förläggas till Östbo; äfvensom i den *kyrkliga indelningen* följande förändringar blifvit bestämda, nemligen: genom Kongl. Maj:ts nådiga bref den 9 Januari 1863, att den s. k. Lägerbobygden, innefattande 23½ mantal, belägna i Ydre härad af Östergötlands län, hvilka tillhört Askeryds kyrkosocken i Norra Wedbo härad och Jönköpings län, skola skiljas från berörda socken och förenas med Westra Ryds församling i förstnämnde härad och län, samt genom Kongl. Maj:ts nådiga bref den 13 December 1861, att 3½ mantal, tillhörande Bolmsö socken, skola förläggas till Unnaryds socken, begge i Westbo härad; varande derjemte medelst Kongl. Maj:ts nådiga bref den 29 December 1865 en förändrad indelning af *länsmansdistrikten* i Westbo härad förordnad.

Med undantag af hvad på ofvanberörde sätt blifvit förordnadt, kvarstå för öfrigt de *oregelbundenheter* i afseende på den administrativa indelningen, som i förra femårsberättelsen blifvit omförmälda; och skall det, enligt hvad i nåder blifvit föreskrifvet och vederbörande delgifvet, ankomma på jordägare och menigheter, att sjelfva söka genom frivilliga öfverenskommelser så bereda, att kyrkosockne-området må blifva en enhet, tillhörande ett och samma härad.

I fråga om öfrige förhållanden, rörande såväl *länets indelning* som dess *naturliga beskaffenhet*, åberopas innehållet af nämnde berättelse. Särskildt må dock här anmärkas, hurusom länet är uppfyllt af vattensjuka kärr och mossar af stor vidd, hvilka utöfva en högst skadlig verkan på klimatet, så att angränsande trakter ofta lida af frost.

Topografiska undersökningar och mätningar äro under ifrågavarande period verkställda inom särskilda delar af länet, utan att likväl resultatet deraf är känt.

2. Innevånare.

Tab. N:o 1. I tabellen N:o 1 redogöres för *folkmängden*, som i hela länet utgjorde, enligt presterskapets uppgifter, den 31 December 1865 183,851, men enligt mantalslängderne, upprättade vid slutet af samma år, allenast 182,349. Af dessa senare voro mankön 88,100 och qvinkön 94,249, från mantalspenningar fria 92,856; bosatta på landsbygden 169,635 och i länets trenne städer 12,714. Vid jemförelse med förhållandet vid förra femårsperiodens slut eller år 1860, då länets hela folkmängd enligt mantalslängderne utgjorde 169,226, har densamma ökats med 13,123 personer eller närmast 2,625 om året, då deremot tillökningen under förstnämnde period allenast uppgick till 4,213 eller 843 för år räknadt. Erinras må dock, att under en föregående period, eller den treåriga, som innefattade åren 1848—1850, var folkökningen något mera än 1,462 om året; men det oaktadt synes den nu inträffade vara särdeles anmärkningsvärd och tala för antagandet af ett bättre tillstånd hos befolkningen, icke blott i hygieniskt afseende, men jemväl ifråga om tillgången på lifsförnödenheter, dessas beskaffenhet och medlen att tillgodogöra sig denna förmån. Största tillökningen har inträffat under år 1862 och den minsta 1865. Den är högst i Jönköpings stad, der den uppgår till nära fem procent om året, då den för hela länet blott utgör något mer än 1½ procent likaledes för år räknadt; men detta förhållande torde hufvudsakligast härröra af den starka inflyttningen till nämnde stad.

Utflyttningarne till främmande länder och hufvudsakligast till Norra Amerikas förenade fristater, som under de föregående åren nästan alldeles upphört, hafva år 1865 å nyo i temligen betydlig skala fortgått, så att, enligt meddelade uppgifter, 427 personer från länet utflyttat, deraf det ojemförligt största antalet afgått från Norra och Södra Wedbo samt Östra härader eller de bättre delarne af länet, men deremot ingen från de vida sämre lottade Mo och Westbo härader.

Några sådana *schismatiska rörelser*, som medfört bildandet af särskilda församlingar, hafva icke heller under denna period förekommit, men mångenstädes, äfven inom landtsocknarne, finnas särskilda så kallade bönehus, der religionsföredrag hållas, oftast af kringresande personer, dels prester och dels lekmän.

Sedligheten och laglydnaden hos folket kan åtminstone icke anses försämrade eller förminskade. *Bränvinssupandet* har i allmänhet aftagit på landsbygden allt sedan de s. k. småbrännerierna upphörde och antalet af försäljningsställen blifvit betydligt inskränkt. Blott ifrån ett fögderi anmäles ett motsatt förhållande, hvartill orsaken vill sökas deri, att ett större ångbränneri der blifvit anlagdt. Vid besöken i städerna händer emellertid ofta, att landtboerne öfverlasta sig af starka drycker; äfven klagas deröfver, att vid auktioner och andra tillfällen till folksamlingar, fylleriförseelser icke så sällan förekomma, dels till följd af otillåten bränvinsutskänkning och dels genom utdelning deraf vid auktionstillfällen. På landsbygden, Wernamo köping derunder inbegripen, funnos år 1865 blott 17 tillåtna utskänkningsställen, och bland detta antal, hvilket otvifvelaktigt är ganska ringa i förhållande till hela antalet af gästgifvaregårdar eller 73 inom länet, tillhör intet Tveta, Wista och Mo häraders fögderi. Deremot har förbrukningen af *öl* och *kaffe* betydligt tilltagit; äfvensom förbrukningen af *tobak*, synnerligast snus och cigarrer, är mycket allmän.

Byggnadssättet är det vanliga, af trä, men byggnaderne uppföras större och prydligare än förr, ehuru i afseende på deras ändamålsenlighet ännu mycket återstår att önska.

Födoämnen: de vanliga och tarfliga. Råg användes dock nu till bröd mera allmänt och födan är sundare än förr. I Westbo härad begagnas fortfarande och mest hafrebröd.

I *klädedrägten*, ehuru i allmänhet enkel, har likväl lyxen, synnerligast hos den yngre befolkningen, tilltagit.

Folkskoleväsendet är allestädes författningsenligt ordnad och skolorna begagnas i allmänhet ordentligt.

Socknebibliotheker finnas i flertalet af socknarne inom länet.

Frivilliga skarpskytteföreningar äro bildade såväl inom städerna som på landsbygden; antalet af sådane föreningar under särskilda af Kongl. Maj:t förordnade Överbefälhafvare utgör för närvarande åtta.

3. Näringar.

A) och B) Jordbruk och Boskapsskötsel.

De uppgifter, som i tabellerna N:ris 2 och 3 förekomma rörande jordbruket och boskapsskötseln, Tab. 2 och 3. äro numera af mindre vikt, sedan dylika uppgifter af större omfattning och utförlighet äfven blifvit insamlade genom Hushållnings-sällskapets försorg, hvilka senare lära komma att läggas till grund för en särskild jordbruksstatistik. Orsakerna dertill, att förstnämnde uppgifter icke kunnat blifva hvarken fullständiga eller fullt tillförlitliga, äro redan förut angifna, och vid en jemförelse emellan omförmälda särskilda uppgifter läser ock en icke ringa skiljaktighet dem emellan förefinnas; men jemväl uppgifterne af Hushållnings-sällskapet kunna allenast antagas approximativt utvisa förhållandet och sådant af orsaker, som vid desammas meddelande likaledes blifvit antydda. Det allmänna omdöme angående ifrågavarande viktiga näringar må emellertid här uttalas: att *nyodlingarne* fortgått under denna liksom under föregående perioder, ehuru icke i samma utsträckning, enär tillgången på medlen dertill, penningar och arbetskraft, varit vida mera inskränkt, hvad den senare angår, derföre att en mängd arbetare sökt och erhållit sysselsättning vid jernvägsanläggningar och andra större arbetsföretag; vidare, att jordbruket äfven i intensift afseende gjort icke ringa framsteg, så väl medelst jordens bättre *afdikning*, som genom ett rationellare brukningsätt, eller *vexelbrukets* införande vid allt flera hemman och egendomar, i stället för det fordna treskiftesbruket; ett mera allmänt användande af plog i stället för s. k. krok eller årder; en rikligare gödning äfven med artificiella gödningsämnen samt en tilltagande kultur af foderväxter, både gräs och rotfrukter, men erkännas måste derjemte, att detta framåtskridande till ett bättre ännu är långt ifrån allmänt, likasom att skötseln af de naturliga ängarne fått stå tillbaka och deras bördighet är efter annat betydligt aftagit; samt slutligen att mera omsorg användes för ladugårdarne såväl till kreatursracernas förbättrande genom anskaffande af ädlare stamdjur, hufvudsakligast af Ayrshiresrace, som ock medelst en bättre skötsel och rikligare utfodring af boskapen; om fördelarne hvaraf åsigterna allt mer och mer göra sig gällande och tillämpas, fastän äfven i detta fall mycket återstår att önska och tillgöra samt bristen på medel härvid ofta utgör ett hinder, som blott småningom kan öfvervinnas. Verksamast bidragande till de bättre insigter, som vunnits, och de förbättringar, som redan inträdt, har, jemte de väckelser och den upplysning, som utgått ifrån Landtbruksskolan i länet, ostridigt det biträde varit, som erhållits af de i statens tjenst anställda Landtbruksingenjörer och undervisare, om hvilkas råd och upplysningar jordbrukarne inom alla delar af länet visat sig särdeles angelägna, dervid understödda af Hushållnings-sällskapet, som fortfarande bekostat aflöningen till ingenjörerna under förrättningarne, på lika sätt som förut.

Bland större *odlingsföretag*, som under ifrågavarande period blifvit dels påbörjade och dels fullbordade, må nämnas sänkningen af Wisjön i Tveta, Höka och Böla sjöarne i Östra och Svinsjön i Westra härad, sänkning af Broby å i Östra härad, aftappning af sjöarne Tjurken, Näfvölsjön, Furusjön och Stensjön i sistnämnda härad, sänkning af sjöarne Solgen, Aspsjön, Hafraviken samt Ingarp och Kopparpsjöarne i Södra Wedbo härad, utdikning af madängar inom Öggestorps och Forserums socknar i Tveta härad, samt sänkning af Rålången och Lunnasjön i Westra härad, för hvilka arbeten understöd af statsmedel erhållits till ett sammanräknadt belopp af 121,050 R:dr, deraf 3,340 såsom anslag men återstoden såsom lån.

Skördarne af så väl säd och rotfrukter som hö hafva under ifrågavarande år i allmänhet icke allenast varit tillräckliga för länets innevänares eget behof, utan ock lemnat icke obetydliga öfverskott till försäljning åt andra orter, synnerligast af hafre och äfven af råg, till priser, som visserligen icke kunna anses oskäligen låga, då för hafren erhållits 7 till 8 R:dr och för råg 15 till 20 R:dr och deröfver, utom i afseende på 1864 års skörd, då priset var betydligt lägre, synnerligast för råg, som nedgick ända till 12 R:dr, allt per tunna om 63 kannor räknadt. 1865 års skörd af vårsäd var särdeles svag, och då dertill kom missväxt på hö, medförde detta nödvändighet att betydligt minska ladugårdarne, hvilken tvungna försäljning samtidigt af ett ovanligt stort antal kreatur, i förening med bristen på penningar, nedtryckte *priserna*, som sålunda minskades med ända till en tredjedel af de eljest vanliga. Någon höjning inträffade dock sedermera i följd af exporten till England. *Priserna* på ost hafva i allmänhet varit låga, 42 högst 50 öre för s. k. sötmjölksost och 16 till 18 öre för skummjölksost per skålpund; deremot priset på smör snarare stigit än fallit och sålunda blifvit betaladt med ända till 75 öre skålpundet för vara af första kvalitet.

Partiel *missväxt* inträffade genom hagelskada år 1861 inom Femsjö socken i Westbo härad och år 1862 inom Linderås och Lommaryds socknar i Norra Wedbo härad, samt genom frost år 1863 i Ödestugu, Wrigstads, Malmbäcks och Svenarums socknar i Westra härad, Fryeleds socken i Östbo härad och Willstads socken i Westbo härad, äfvensom år 1864 i Refteleds och Bredaryds socknar i sistnämnda härad; och hafva de derigenom lidande nådigst beviljats understöd af allmänna medel till ett sammanräknadt belopp af 26,800 R:dr, deraf 3,300 såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och återstoden såsom lån.

Det är redan förut antydt, att frostsador ofta förorsakas af de vattensjuka kärr och mossar, hvaraf länet är genomskuret, och hvilka, merendels bestående af s. k. hvitmossa, icke allenast för det närvarande äro alldeles ofruktbara, utan jemväl i den mån skogarne uthuggas allt mer och mer vidga sig, hvarigenom den skadliga verkan deraf på det klimatiska förhållandet likaledes ökas. Af sådan anledning har ock länets Landsting, hvars uppmärksamhet blifvit fästad härå, anslagit medel till undersökning af sådane större mossar för uppgörandet af planen till deras utdikning, i ändamål att såmedelst förminska frostländigheten; och afhjelpandet häraf är otvifvelaktigt ett vilkor för landets vidare odling, att ej säga för vissa redan odlade trakters framtida bestånd och beboelighet.

Ifråga om *trädgårdsskötsel*, *biskötsel* och *stängselsättet* åberopas innehållet af förra femårsberättelsen. Likaså beträffande tillgången på *arbetare* samt *lönebeloppen* och *dagsverkspriserna*, hvilka senare likväl något nedgått i anseende till minskad efterfrågan på arbetare, som varit en följd af de skuldsatta jordägarnes egen betryckta ställning.

Vid länets *Landtbruksskola* har undervisningen under ifrågavarande fem år fortgått likasom förut. Sedan skolans föreståndare, tillika ägare af Flishults egendom, der skolan varit förlagd, begärt entledigande från denna befattning, som han under 20 år med synnerligt nit och skicklighet handhaft, äfvensom att skolan måtte förflyttas, har densamma blifvit förlagd till och den 24 Oktober 1862 öppnad å Johannesbergs egendom i Södra Wedbo härad, hvarest undervisningen handhafves af antagen driftig och skicklig föreståndare jemte en underlärare samt undervisare i skogshushållning m. m. Antalet af friläringar är 15, hvarjemte 6 betalande elever och 1 betalande lärling der erhålla undervisning. För skolan åtnjutes understöd af statsmedel med 4,000 R:dr årligen.

I Östra härad finnes en *trädgårdsarbeterskola*, till hvilken understöd utgår af Hushållnings-sällskapets medel.

C) *Skogshushållning* jemte D) *Rofdjurs utödande*.

Tab. N:o 4. Angående skogshushållningen är föga att tillägga vid hvad förra femårsberättelsen innehåller. Några kronan tillhöriga och till dess disposition indragna eller eljest under direkt allmän vård stående skogar

finnas icke, utom Norra Wedbo härads allmänning, Östra Holaveden kallad, samt de under Wisingsö kungsgård lydande planteringar. I afseende å den förstnämnda eller Holaveden hänvisas till tab. N:o 4.

För *ekplanteringsverket* disponeras Wisingsö kungsgård $5\frac{1}{2}$ mantal jemte underlydande $3\frac{1}{4}$ dito samt dessutom en kronopark, icke i hemmantal upptagen, utgörande hela ägovidden tillhopa 6,290 qv.-ref, deraf 3,954 qv.-ref beväxta med ek, uppdragen under åren 1831—1860, och kronoparken 1,373 qv.-ref beväxt med äldre och yngre tallskog, indelad till trakthuggning på 140-årigt omdref. Af försålda skogseffekter från årshyggena i kronoparken, hjälpvallingsvirke och höfångst från ekplanteringen samt influtna mulbetesafgifter har vunnits en brutto-inkomst af 38,066 R:dr 65 öre under perioden eller i medeltal årligen 7,613 R:dr 33 öre R:mt. Ekskogens växtlighet är god och lofvar för framtiden en rik skörd af godt virke, med undantag för en del eller omkring 500 qv.-ref, hvarest jordmänen är för grund och hård. *Mullbärsbuskarne* till ett antal af 1,500 st. upptaga en jordvidd af omkring sex qv.-ref.

De *enskilda skogarne* vårdas föga bättre än tillföre, och återplantering af skog kommer sällan ifråga. Blott vid några större skogsegendomar är en ordnad hushållning införd; men äfven vid dessa är handhafvandet af hushållningen sällan anförtrodd åt fullt kunniga personer, ehuru tillgång på sådane inom länet icke saknas. Det skadliga *svedjandet* har dock i det närmaste alldeles upphört; men försäljningen af hela skogsparker fortgår, och på dessa afverkas sedermera allt hvad som finnes, smått och stort, så att hela skogssträckor fullkomligt afrödjas. Blott inom Westbo härad uppskattas inkomsten för sålunda under denna femårsperiod försåld skog till 2 å 300,000 R:dr. Sägblockarne flottas dels och mest i Nissaån till ett inom Hallands län anlagdt sågverk, dels ock genom sjön Bolmen ut i Lagaån till ett sågverk vid Laholm. Till skogarnes förödande bidrager mycket fällningen af s. k. pitprops, hvartill användas unga tillväxande träd; och kontrakter, uppgjorda om leveranser af dylikt virke, utan beräkning af verkets verkliga värde eller kostnaden för aptering och forsling, hafva varit lika ruinerande för leverantörerne som för skogarne.

Inom länet finnas visserligen ännu icke så obetydliga skogar, jemväl å boställsjord; och på militieboställen samt ett eller annat bland öfriga boställen är skogen indelad till trakthuggning; men då skogs- och jägeribetjeningens antal egentligen är inskränkt till en enda ordinarie tjänsteman, Jägmästaren, som omöjligen kan medhinna hålla tillsyn öfver alla boställsskogarne, än mindre att lemna råd och biträde vid trakthuggningars utförande och hushållningen i öfrigt, så blifver följden den, att skogshushållningen icke heller på sådan kronojord ordentligen handhafves eller bedrifves; hvarföre ock en tillökning i den bevakande och biträdande tjänstepersonalens antal är af behovet högt påkallad.

Priserna på skogsprodukter äro i allmänhet oförändrade, men naturligtvis i afseende på sådant virke, som utgör föremål för export, beroende af priset i utlandet. *Kolpriserna* hafva deremot betydligt nedgått eller från 4 till 2 R:dr 50 öre per läst om tolf tunnor.

I Drafö och Henja mossar inom Westbo härad har man funnit *brännorf*, som med fördel blifvit använd. Inom Torskinge socken i samma härad finnes ett *flygsandsfält*, hvars areal, som alltjemnt genom inkräktningar å kringliggande marker förökas, nu antages utgöra omkring 400 tunnland; och anses åtgärderna för dess hämmande öfverstiga den deraf lidande befolkningens krafter.

Jägeristaten inom länet består fortfarande af en ordinarie tjänsteman, Jägmästaren; hvarjemte finnas två extra Öfverjägare, hvilka icke åtnjuta någon lön af statsverket, men vid påfordran tjänstgöra. Tillsynen å häradsallmänningen *Holaveden* utöfvas af två skogvaktare, med boställen derstädes och lön af allmänningsskassan. Af de i förra berättelsen omnämnde tre skogvaktare på indragningsstat äro två numera afidna. Vid planteringsverket på Wisingsö äro anställda en förvaltare, två kronojägare och två grindvaktare.

För *undervisning i skogshushållning* finnes på Råslätt under Strömsbergs egendom i Tveta härad, efter kontrakt emellan ägaren och länets Hushållnings-sällskap, en *skogvaktarekola* inrättad, för hvilken af

statsmedel åtnjutes ett understöd af 1,500 R:dr årligen, och från Hushållnings-sällskapets kassa utgår ett numera till 1,000 R:dr förhöjdt årligt anslag. Fem lärningar erhålla der undervisning jemte underhåll kostnadsfritt under en-årig lärokurs. Härförutom äro de tvänne extra Öfverjägarna af Hushållnings-sällskapet särskildt antagna att i skogshushållningen tillhandagå dem af länets skogsägare, som sådant önska, och åtnjuta därför dels arfvoden af sällskapets kassa och dels ersättning af skogsägarna vid förrättningar; men ehuru sistnämnde ersättning är ganska billigt beräknad, begagnas detta biträde vida mindre än önskligt vore.

Tab. N:o 5. Tabellen N:o 5 utvisar antalet af *dödade rofdjur* och beloppet af derfor utbetalde belöningar, hvilka belöningar, för såvidt som de afsett rofdjur, dödade före år 1865, utgått från länets jagtkassa, bildad på sätt i de föregående berättelserna blifvit omförmäldt, men sedermera, enligt Kongl. Maj:ts förnyade nådiga jagtstadga den 21 Oktober 1864, af statsmedel; hvarjemte jagtkassans behållning, 13,569 R:dr 5 öre, enligt föreskriften i Kongl. Maj:ts nådiga cirkulär af samma dag, öfverlemnats till Landstingets disposition. Någon tillförlitlig uppgift på antalet af *husdjur*, dödade af rofdjur, kan icke meddelas

Utbytet af *jagten* har fordom inom länet varit vida betydligare än det för närvarande är; men bestämmelserna i senast utfärdade jagtstadga synas dock redan hafva medfört god verkan till villebrådets fredande under förbjuden tid och i samma mån äfven till förökande af tillgången derpå. Ett jagtsätt, som mycket öfverklagas, är villebrådets fångande medelst så kallade snaror, hvilka i tusental utläggas och hvarigenom djuren i allt för stor mängd utödas.

Fisket är icke af någon större betydenhet. Det idkas hufvudsakligast vid östra stranden af Wettern samt i sjön Sommen vid länets östra gräns mot Östergötland. Äfven finnas några ganska fiskrika sjöar i Westra härad samt i trakten af Eksjö. Inom Säby socken är en särskild *fiskodlingsanstalt* inrättad med understöd så väl af statsmedel som från Hushållnings-sällskapets kassa.

E) *Bergs- och brukshandtering samt F) Fabriker, manufakturver och handtverk.*

Tab. N:o 7. Härom åberopas tabellen N:o 7 a.

Inom Gnosjö socken af Westbo härad har blifvit anlagd en ny *masugn*, benämnd *Häreryd*, hufvudsakligen beräknad för myrmalm från kringliggande sjöar och sanktrakter. Vid *Bruzaholms jernbruk* i Södra Wedbo härad, hvarest finnas masugn, stångjernshammare, gjuteri och mekanisk verkstad, är tillverkningen under perioden ytterligare utvidgad. Bland tillkomna större anläggningar märkas på Jönköpings stadsägor anlagda ett *gjuteri* och ett *pappersbruk* för machinpapper, hvilka begge, belägna vid Munksjön, drifvas med ångkraft. Tillverkningen vid det förra har årligen utgjort omkring 2,000 Centner diverse gjutgods till värde af omkring 25,000 R:dr, och vid pappersbruket, hvarest hufvudsakligen tillverkas gult omslagspapper af halm, förhrydnings- och andra sorters papp, deribland äfven s. k. tjärpapp till taktäckning, har årliga tillverkningsvärdet varit omkring 240,000 R:dr. För öfrigt finnas, med få undantag, alla de i tabellen för städerna upptagna fabriksinrättningar inom Jönköpings stad. Bland dessa märkas garfverierna med omkring 240,000 R:dr tillverkningsvärde, färgerierna, bland hvilka ett drifves med ångmachin, snusfabriker, som tillverka för 113,000 R:dr, tändsticksfabriken med ända till 338,000 R:dr samt tapet- och rullgardinsfabriker med resp. 60,000 och 30,000 R:dr årliga tillverkningsvärden. En af de största fabriker i denna stad, *Strands fabrik för halfylleväfnader*, har blifvit förstörd genom eldsvåda och derefter icke ånyo uppsatt. En annan större fabriksinrättning, *Stensholms pappersbruk* för tillverkning af machinpapper, beläget vid den s. k. Husqvarna å i Hakarps socken och Tvetå härad, har jemväl nedbrunnit, men åter blifvit uppbyggt, utvidgadt och inrättadt för arbetets bedrivande efter de bästa nyare metoder. *Haga glasbruk* i Östra härad är nedlagdt.

De betydligaste jernverken äro, jemte förenämnde *Bruzaholm*, *Ohs* och *Linnefors* i Westra härad, *Eckersholm*, *Hörle* och *Aminne* i Östbo samt *Nissafors* i Mo härad med tillhörande masugnar. Vid Bruza-

holm, Ohs och Åminne är tillverkningen hufvudsakligen beräknad på användandet af myrmalm. De öfriga hemta malmen från *Taberg*, och inom dit hörande bergslag finnas äfvenledes särskilda bergsmanshyttor eller masugnar, som drivas af hemmansinnehafvarne derstädes, äfvensom masugnar, tillhörande bruken, äro der belägna. Vid *Åminne* likasom vid *Bruzaholm* tillverkas gjutgods i större mängd, och från Åminne afsändes jemväl tackjern för andra gjuteriers och verkstäders behof.

Klefva nickelverk i Östra härad, hvars tillverkningar afsättas till utlandet, anses lemna en årlig nettobehållning af 40 à 45,000 R:dr. Tillverkningen af rödfärg derstädes utgör omkring 217 tunnor à 2 Centner per tunna. Inom Westra härad finnas fem *kalkstensbrott* och bedrifves äfven *sandstensbrytning* till qvarnstenar.

Vid *Husqvarna gevärsfaktori* i Hakarps socken och Tvetå härad har under ifrågavarande fem år tillverkats och till kronans förråder levererats 1,377 miniégevär, 7,000 refflade infanterigevär och 950 kammarladdningsgevär, samt förändrats 1,300 infanterigevär till kammarladdningsgevär, allt till ett sammanräknadt värde af 363,604 R:dr 75 öre, hvarjemte blifvit tillverkade för särskilda skarpskytteföreningar 4,603 infanterigevär och 52 kammarladdningsgevär, samt dessutom 342 skolgevär, 5 par kavalleripistoler och 50 par pistoler för General-Poststyrelsens räkning, till värde af 183,014 R:dr 50 öre; utgörande alltså hela tillverkningsvärdet 546,619 R:dr 25 öre. Arbetsstyrkan har vexlat emellan 222, som varit den minsta, och 230 eller den högsta.

Förhållandet med *bränvinstillverkningen* inhemtas af nedanstående tablä:

	Bränne- riernas antal.	Tillverkad bränvin i kannor.	Afgift. R:dr	Riksmynt.	Kontrollkostnad. R:dr Riksmynt.	
År 1861.....	17	418,864,50	251,444	10	17,653	82
» 1862.....	17	401,445	242,504	47	18,391	34
» 1863.....	19	371,931	223,411	20	17,693	12
» 1864.....	19	276,625,50	166,318	26	12,009	59
» 1865.....	21	380,954	228,586	19	15,056	9
Summa		1,849,820	1,112,264	22	80,803	96

Såsom *husslöjder* af någon betydenhet må nämnas tillverkningen af linne- och bomullsväfnader, vagnmakarearbeten, smiden af flere slag, jertråd, träkarl, tröske- och hackelseverk, väggur och knappnålar.

Af tabellen N:o 7 b inhemtas upplysning om antalet af *handverkare och idkare af annan näring* jemte deras arbetare samt för rörelsen utgående bevillning så väl på landsbygden som i städerna.

4. Kommunikations-anstalter och varubyten.

A) *Landkommunikationer*. I tabellen N:o 8 a redogöres för längden af allmänna landsvägar, härads- Tab. N:o 8 a. vägar och socknevägar inom länet vid periodens slut och för längden af de med skjutsstationer försedda vägar, jemte en del af de vägförbättringar, som blifvit under perioden verkställda, samt, så vidt uppgifvet blifvit, äfven för kostnaden dertill. Den viktigaste vägförbättringen är den i tabellen omförmälda anläggningen af *ny väg* emellan Råby gästgifvaregård och Grenna stad, hvarigenom icke allenast denna väglinie blifvit förkortad, utan ock en högst behöflig förbättring skett i afseende på vägbanan, då en jemn och temligen fast mark erhållits i stället för den förra mycket backiga och svårhållna vägsträckan. Af statsmedel har till denna vägförbättring utgått 60,000 R:dr och derjemte till en i sammanhang dermed verkställd vägomläggning emellan Råby och Högstorps gästgifvaregårdar 2,000 R:dr. Angående de väghållningsskyl-

diges egna bidrag saknas uppgift, men dessa hafva otvifvelaktigt varit ganska betydliga. Utom förenämnda pågå och äro i det närmaste fullbordade vägomläggningarne emellan Hvetlanda och Broby samt Broby och Sandsjöryds gästgifvaregårdar i rigtning mot Södra stambanan, dertill statsbidrag erhållits med resp. 12,500 och 3,500 R:dr, afvensom för anläggning af 1½ mil häradsväg inom Gnosjö socken i Westbo härad af statsmedel blifvit anvisade 8,000 R:dr. Många svåra backar återstå ännu på nästan alla de vägar, som genomkorsa länet i särskilda rigtningar, och planer jemte kostnadsförslag till omläggning och förbättring af ett stort antal sådane vägar äro redan, till en del, sedan flere år tillbaka, uppgjorda; men utförandet, hvilket menigheterna icke förmå att på egen bekostnad verkställa, är beroende derpå, huruvida understöd af statsmedel erhålles.

Den viktigaste kommunikationsväg inom länet är naturligtvis *Statens Södra Stambana*, hvilken, från Jönköpings stad räknadt, fullbordades till Falköping i December månad 1863 och till Malmö i December 1864.

I afseende på vägarnes tillstånd och underhåll har någon annan förändring ej ägt rum, än att, jemte det en del af den Jönköpings stad tillhöriga landsvägen vester om staden blifvit lagad med sönderslagen sten, vägarne inom Mo härad blifvit försatte i utmärkt godt skick. På de vägar, som närmast leda till Jönköpings stad, användas visserligen mycken både kostnad och arbete, men den starka trafiken motverkar beståndet af förbättringarne, och i allmänhet är marken i vägbanorna inom orten närmast deromkring af sådan beskaffenhet, att svårighet möter vid underhållet, ehuru äfven medgifvas måste, att genom mera nit hos kronobetjeningen och större omsorg af väghållarne, dessa vägar kunde vida bättre underhållas.

Inom Östbo och Westbo härader pågå nya *vägdeltningar*, dervid en mängd förutvarande sockne- och byvägar komma att ingå i den allmänna delningen; men för närvarande äro vägarne i dessa härader illa underhållna till följd af liknöjdhet af väghållarne, härrörande från ovissheten om deras blifvande vägstyckens läge, men jemväl af brist på tjenliga väglagningsämnen och den närvarande vägdeltningens olämplighet, i det väglotterne ofta äro belägna på mycket långt afstånd från så väl de underhållsskyldiges hemvist som grustagen. I öfriga delar af länet äro lands- och häradsvägar i allmänhet väl underhållna, men sådant underlättas i väsentlig mån genom markens fasthet i vägbanorna samt tillgången på tjenligt fyllnadsämne. Obestriddigen är vägunderhållet en af de mest betungande skyldigheter, som åligga kommunerna inom Jönköpings län, hvarest finnas icke mindre än 400 mil allmänna vägar, deribland 87 mil landsväg och 157 mil häradsväg, af hvilka 157½ mil äro försedda med skjutsstationer. Derjemte måste mångfaldiga större och mindre *broar* underhållas i alla delar af länet, såsom öfver Nissa- och Laga-årne i Mo, Östbo och Westbo härader jemte öfriga der varande betydligare vattendrag, öfver Emån i Östra härad samt öfver större och mindre vattendrag inom öfriga häraderna.

Antalet af *grindar* är, såsom förra femårsberättelsen utvisar, högst betydligt, men i anledning af stadgandet i Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 11 Oktober 1864, hafva efter vägsynerna år 1865 ett stort antal sådane blifvit anmälda till borttagande. Besluten derom tillhöra dock icke perioden för denna berättelse. Emellertid är, i öfverensstämmelse med samma nådiga Författning, förordnadt, att grind å allmän lands- eller häradsväg skall hållas öppen från och med den 1 November till den 15 påföljande Maj.

Tab. N:o 8 b. På sätt, som inhemtas af tabellen N:o 8 b, finnas inom detta län 73 *gästgifverier* och inga nya sådane hafva under perioden blifvit inrättade eller förut varande indragne. Blott vid sex stationer är skjuts-entreprenad. Redan under förra femårsperioden hade skjutsåtgången betydligt minskats, men än betydligare är, på sätt i tabellen äfven blifvit anmärkt, minskningen af antalet till gästgifveriskjuts utgångna hästar, sedan Södra stambanan inom länet med år 1864 blifvit fullbordad och till allmänt begagnande öppnad, så att nämnde antal för år 1865 uppgår till föga mer än ½:del af hvad detsamma i medeltal utgjorde under de nästföregående åren och icke ½:del af det antal, som utgick under år 1856. Storleken af denna

minskning, som visat sig icke blott inom de närmare intill jernvägen belägna orter utan ock inom derifrån aflägsnare delar af länet, härrörer deraf, att jemväl befolkningen inom dessa senare, derest afståndet icke är alltför stort, söker sig väg till någon jernvägsstation, dervid begagnande egna hästar eller särskild be-tingad skjuts. Inom länet finnas nu 7 *jernvägsstationer*, alla på Södra stambanan.

Postskjutsen. Postbefordringen har, sedan jernvägen öppnades, såvidt lämpligt varit, skett å denna samt för öfrigt genom med entreprenadskjuts fortskaffade postdiligenser på de från Jönköping utgående linierna till Gisslaved—Halmstad, Wernamo—Helsingborg samt Grenna—Linköping, äfvensom på andra linier medelst entreprenadskjuts, så att ganska få af de förra posthemmanen numera utgöra postskjuts; i följd hvaraf de med detta åliggande förenade friheter äfven upphört och hemmanen fått sig roterings-skyldighet ålagd. Ny postkommunikation har blifvit öppnad från Wrigståd i Westra härad öfver Hvetlanda i Östra härad till Målilla i Calmar län, och poststation på denna linie inrättad i Årset inom Westra härad. För öfrigt finnas poststationer i Säby af Norra Wedbo härad, i Näshult af Östra härad, i Skillingaryd af Östbo härad och på Wisingsö, förutom de å jernvägslinien befintliga postexpeditioner och stationer.

Kronobrefbäringen har utgjorts på samma sätt som under nästföregående period, nemligen: inom Tveta, Wista och Mo samt Norra och Södra Wedbo häraders fögderier af dertill i tur anslagne hemman, dervid likväl inom sistnämnde fögderi åtnjutits ersättning med 25 öre för hvarje tillryggalagd mil, hvilket belopp hvarje år utdebiterats på samtliga brefbäringsskyldige hemman derstädes; i Östra härad i öfverens-stämmelse med Kongl. Brevet den 30 November 1849 mot ersättning af 12½ öre milen; i Westra härad medelst särskildt antagne och aflönade brefdragare; i Östbo härad medelst stationer enligt af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställd ordning, och i Westbo härad af vissa på lämpligt afstånd belägna hemman, som därför njuta ersättning af samtliga brefbäringsskyldige hemman efter 25 öre milen, hvilken ersättning der i medeltal utgjort 1,250 R:dr om året; varande vid slutet af år 1865 fråga väckt och under behandling angående sådan förändring af brefbäringen inom förstnämnde fögderi, att densamma skulle bestridas genom antagne brefbärare mot viss ersättning per mil.

Jemte de förut befintliga *telegrafstationer* i Jönköping och Grenna, har sådan station äfven blifvit inrättad i Eksjö stad, som likväl af staden enskildt underhålles och forestås af ett fruntimmer.

I följd af *jernvägsanläggningen* har den förut vanliga varuforslingen med dragare blifvit betydligt inskränkt. Den sker nu, så vidt möjligt är, blott till och från jernvägsstationerne och hamnarne vid Jönköping och Grenna; men i de derifrån mera aflägsna delarne af länet, såsom Östbo och Westbo härad, fortgår forslingen på förra sättet, äfvensom innevånarne i de socknar, som äro närmast belägna Bruzaholms bruk, mycket sysselsätta sig med forslingen af nämnde bruks tillverkningar, hvaraf likväl det mesta vidare försändes från Nässjö jernvägsstation. Varuförsändningen från Östra härad, som förut gått till Calmar och Oscarshamn, synes ock numera följa jernvägen till Skåne eller Göteborg.

B) Sjökommunikationer. Sjön Wetteren, som på tre sidor angränsas af Jönköpings län, är dess enda egentliga segelbara vatten. Någon kustfart idkas der likväl icke, men kommunikationen derå emellan Jönköping och Grenna samt emellan dessa städer och Wisingsö underhålles dels med mindre båtar och dels medelst ångfartyg, hvarom mera här nedanføre.

C) Sjöfart och handel. Rederier i Jönköpings stad ägde vid 1865 års slut 5 st. seglande fartyg om tillsammans 94 läster, och antalet af der trafikerande ångfartyg under samma år utgjorde åtta med sammanlagdt 304 hästkrafter. Dessa ångfartyg, af hvilka fyra tillhöra rederier i nämnde stad, underhålla trafiken för gods och passagerare genom reguliera turer emellan Jönköping samt dels Stockholm och dels Göteborg, med anlöpande af de vid Wetteren belägna städerna Grenna, Hjo och Wadstena äfvensom Wisingsö och Hästholmens hamn i Östergötland.

Under år 1865 hafva från inrikes ort till Jönköpings stad ankommit 74 förpassade fartyg om tillhopa 1,581,26 lästers drägtighet och 307 förpassningsfria om 3,456,22 läster, samt till sådan ort derifrån afgått 13 förpassade fartyg om 222,37 läster och 361 förpassningsfria om 4,580,92 läster. Från utrikes ort har ankommit 1 fartyg om 22,8 läster samt till sådan ort afgått 2 st. om 55,29 läster. Tull och öfriga afgifter, som af tullbevakningen uppbäras, hafva under de ifrågavarande fem åren i medeltal för året utgjort 115,813 R:dr 7 öre, som med 52,098 R:dr 27 öre öfverstiger medeltalet under nästföregående qvinquennium.

De varor, som från Jönköping afskeppas, utgöras förnämligast af spanmål samt jern och trävaror, äfvensom utförseln af tändstickor från dervarande fabrik är särdeles betydlig. Staden har en väl underhållen och rymlig hamn. Under ifrågavarande fem år utgjorde *hamn-kassans inkomster*, efter af Kongl. Maj:t fastställd taxa, för lästetal 10,595 R:dr 57 öre, för varor 42,319 R:dr 75 öre, hvartill komma influtne räntor och extra inkomster 11,667 R:dr 79 öre eller sammanlagdt 64,583 R:dr 11 öre. Vid 1865 års slut utgjorde behållningen 26,445 R:dr 82 öre.

Den i förra berättelsen omnämnda ombyggnad eller utvidgning af *Grenna hamn*, dertill af statsmedel erhållits ett bidrag af 75,000 R:dr, hälften såsom lån och hälften utan återbetalningsskyldighet, fullbordades i Oktober månad 1863. Hamninkomsterne under åren 1861—1865 hafva utgjort sammanräknadt 16,345 R:dr 83 öre. År 1865 afgingo från Grenna sjöledes bland annat 56,270 kub:fot spanmål, 21,566 kub:fot potäter, 26,480 kannor sprit, 1,110 centner viktualier, 403 centner pottaska, 357 kub:fot frukt samt 3,000 centner tobaksblad från der anlagd och med omsorg skött plantage.

Tab. N:o 9. Tab. N:o 9 utvisar antalet af *handelsidkande* och deras betjening, särskildt för städerna och särskildt för landet, jemte beloppet af den bevillning till staten, som för rörelsen utgår. *Handeln i städerna* har hufvudsakligast till uppgift att förse innevånarne der och på landsbygden med hvad de behöfva af köpmannavaror såsom salt, sill, kaffe, socker, tobak m. m., dels genom direkt försäljning från bodar och magasiner, dels genom förlag till landthandlare. På lika sätt afsättas i allmänhet fabrikernas tillverkningar, med undantag af tändsticksfabrikens, gjuteriernes och pappersbrukens, hvilka äfven gå till andra orter, och af den förstnämndas tillverkningar försändas stora quantiteter direkte till utrikes ort. Uppköp af spanmål utaf ortens produktion bedrifves vanligen i kommission för handlande i Göteborg till temligen betydligt omfång, men uppköp för export på de handlandes egen risk kommer sällan ifråga, och importen är likaledes inskränkt till hvad som förbrukas i orten jemte fabrikernes behof af råämnen. Stora quantiteter spanmål tillföras från Östergötland med tvänne för trafiken på Wettern inrättade mindre ångfartyg, hvilka fortsätta fraktfarten äfven under vintren, då alltför stark is icke gör densamma omöjlig.

De näringsidkare i städerna, som med omsorg sköta rörelsen och för öfrigt iakttaga ett sparsamt och ordentligt lefnadssätt, berga sig väl, men i följd af minskad penningtillgång hos landtmännen har ock afsättningen för handlande och varutillverkare i städerna under senare åren aftagit.

Landtmannahandeln har under perioden fortgått på samma sätt som förut. Den omfattar jordbruks- och skogsprodukter af särskilda slag jemte de alster af husslöjd, som redan blifvit omnämnda. Afsättningen har varit temligen jemn och priserna någorlunda nöjaktiga, utom i afseende på kreatur, hvilkas pris på sätt och af orsak, som förut är omförmäldt, någon tid stod ganska lågt, men sedermera åter stigit. Omsättningen gick ock under samma tid trögt. De förnämsta afsättningsorterna äro inom länet, jemte dervarande städer, Wernamo köping samt marknads- och torg-platserna på landet, bland hvilka senare Löfstad i Norra Wedbo, Hvetlanda i Östra, Wrigstad i Westra, Unnaryd i Mo samt Gisslaved och Unnaryd i Westbo härad äro de betydligaste; äfvensom, utom länet, Göteborg, Halmstad och Skåne. I Löfstad, Hvetlanda och Wrigstad finnas åtskilliga handlande bosatta, hvilka drifva icke obetydlig handel äfven med köpmannavaror.

Bergsbruksrörelsen, som under en viss period var högst fördelaktig, har under de senare åren varit mindre lönande. Produkterne deraf föryttras till en icke ringa del inom orten, och utgör råämnet för

åtskilliga hus- och hemslöjder. Det öfriga går hufvudsakligast till Skåne eller Göteborg. För de delar af länet, som icke äro alltför aflägsna från jernvägen, är denna kommunikationslinie af stor nytta, emedan tillfälle derigenom beredes för producenterne att hvarje tid af året försända sina varor till de platser der, för tillfället, afsättning lättast och emot högsta pris kan erhållas. Deremot äro andra orter, och bland dessa främst Westbo härad, synnerligen vanlottade i afseende på kommunikations-anstalterna. Från häradets gränser är afståndet i norr till Jönköping $6\frac{1}{2}$ och i söder till närmaste stad inom Halland, eller Halmstad, $3\frac{1}{2}$ mil, samt från häradets medelpunkt till hvardera af dessa städer resp. $10\frac{1}{4}$ och 7 mil och till närmaste jernvägsstation omkring 9 mil. Sjökommunikation saknas ock alldeles, med undantag af flottningsleden i Nissa-ån, hvilken likväl endast kan begagnas vid högre vattenstånd. Föga utsigt förefinnes dessutom dertill, att förhållandet snart skall blifva bättre, emedan annat medel härför icke gifves, än anläggning af jernväg från någon punkt af Södra Stambanan och vidare öfver Wernamo genom Westbo härad till Warberg; men ortens fattiga befolkning är alldeles oförmögen att i någon betydligare mån bidraga till kostnaderna för en sådan anläggning.

Af de så kallade *frimarknaderne*, hvilka vid förra femårsperiodens slut voro icke mindre än 58, hafva en i Jönköping och en i Grenna numera upphört, den senare utbytt mot s. k. kreatursmöte, men enligt af Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerce-Kollegium den 12 December 1865 meddeladt beslut komma med år 1867 ytterligare 2 marknader i Jönköping, 1 i Eksjö och 18 på landet att indragas.

Gårdfarihandel idkas fortfarande förnämligast af allmoge från Westbo härad, som dels inom länet och dels i andra provinser afsätter ortens slöjdalster af väfnader, smiden, ståltråd o. a. m.

Utskänkning af bränvin utöfvades under år 1865 vid 14 gästgifvaregårdar med bibehållen utskänkingsrätt och på tre andra utskänkingsställen å landet, Wernamo köping dertill räknad. I städerna voro så väl utskänkings- som minuthandelsrättigheterna upplätta till bolag. Afgifterne af alla dessa förenämnda jemte gästgifveriet och ett schweitzeri i Eksjö samt för tillfällig utskänkning vid Regementenas mötesplatser, på ångfartyg m. m. uppgingo till sammanlagdt 36,951 R:dr 96 öre, deraf bolagen i Jönköping, Eksjö och Grenna erlade resp. 15,000, 11,250 och 3,162 R:dr.

5. Kameralförhållanden.

För *hemmantal, bruksningsdelar, jordtorp, backstugor* och *andra lägenheter* å landet samt dessas Tab. N:o 10. *taxeringsvärde* vid periodens slut redogöres i tabellen N:o 10 a och uppgift om städernas *jordområde* och *egendomar* meddelas i tabellen N:o 10 b.

Hemmantalet, som enligt förra femårsberättelsen utgjorde oförmedladt 5,053 och efter förmedling 3,893 $\frac{3}{4}$ mantal, är nu upptaget till 5,061 $\frac{3}{8}$ oförmedlade och 3,894 $\frac{3}{8}$ förmedlade mantal. Orsaken till denna skiljaktighet kan, hvad det oförmedlade mantalet angår, icke bestämmas, men antagas må, att nu meddelade uppgift är riktig. Tillökningen i det förmedlade hemmantalet härleder sig deraf, att under senare perioden tvänne hemmansdelar, som förut varit oskattlagde, enligt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Kollegii föreskrift blifvit skattlagda till sammanlagdt $\frac{1}{16}$ mantal. Jemväl emellan uppgifterna om de särskilda hemmanens natur förekomma olikheter, hvilka äro en följd af de rättelser uti föregående missföringar, som i sammanhang med åtgärderna för ny jordeboks upprättande blifvit verkställda.

Den ansenliga förhöjningen i *taxeringsvärdet* å hemman och lägenheter på landet från 18,413,612, som det utgjorde år 1860, till det nuvarande eller 83,350,375 R:dr, är en följd af de olika grunder, efter hvilka taxeringarne blifvit verkställda. Samma orsak förefinnes ock till förhöjningen i taxeringsvärdet å städernas jordområde och egendomar från 4,690,090 R:dr, hvartill det uppgick år 1860, till 8,784,270 R:dr

år 1865; men stadsegendomarne hafva derjemte, i följd af under tiden tillkomna betydliga nybyggnader och förbättringar, äfven stigit i verkligt värde.

Under perioden hafva $6\frac{1}{8}$ förmedlade mantal i 26 särskilda brukningsdelar samt tre qvarnlägenheter blifvit *skatteköpta*.

Jordens fördelning genom *hemmansklyfning* har fortgått, och hafva 163 klyfningar af hemman, som förut undergått enskifte eller laga skifte, blifvit efter skiftesgrunder verkställda. Vanligen sökes icke fastställelse å afgäld för andra lägenheter än sådana, som med äganderätt blifvit från *hemman afsöndrade*. Antalet af så beskaffade lägenheter, för hvilka afgäld under ifrågavarande period blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämd, utgör 21, och någon uppgift om öfriga under perioden skedda afsöndringar kan icke meddelas.

Tab. N:o 11. För *skiftesverkets* fortgång lemnas upplysning i tabellen N:o 11, utvisande att 268½ mantal under perioden blifvit skiftade, och då antalet af oskiftade hemman vid 1860 års slut antogs utgöra omkring 951 mantal, skulle 683 ännu återstå att skifta.

Tab. N:o 12. Tabellen N:o 12 innefattar uppgift om den *uppbörd*, som i specialräkningarne för länet blifvit redovisad, men någon tillförlitlig redogörelse för kommunernas *utskylder* och *finanser* kan icke meddelas. Att dessa utskylder dock äro ganska betydliga och inom vissa kommuner icke allenast fullt jemförliga med, utan till och med mera betungande än afgifterna till staten, är emellertid otvifvelaktigt, och såsom exempel härpå må nämnas, att kommunalutskylderna inom Jönköpings stad, oberäknadt de afgifter, som särskildt utgöras för fast egendom, uppgå till fyra gånger beloppet af allmänna bevillningen efter andra artikeln i Bevillningsförordningen. Jemte de betydliga utgifter nämnde stad fått vidkännas för uppförandet af ett nytt läroverkshus, hvarom vidare här nedan förmäles, har staden bekostat anläggning af gasledning och vattenledning med omkring 115,000 R:dr för den förra och 172,000 R:dr för vattenledningen.

6. Politi.

Utom *folkskolorna* på landet samt de under 3:dje afdelningen omnämnda tillämpningsskolor eller landtbruksskolan, skogvaktarenskolan och trädgårdsarbeterskolan, finnas inom länet följande undervisningsanstalter:

I Jönköpings stad ett *Högre Elementarläroverk*, hvarest undervisning meddelas af sex Lektorer, deraf en Rektor, samt elfva Adjunkter och tre extra Lärare jemte tre Lärare i sång och musik samt gymnastik och teckning. Lärjungarnes antal, som vid 1861 års början var 273, utgjorde vid höstterminens slut år 1865, 371. Ett nytt läroverkshus är under uppförande, för hvilket kostnaden uppgår till omkring 180,000 R:dr, deraf staden bekommit 30,000 R:dr ur den s. k. Wisingsöfonden samt af statsmedel ett amorteringslån af 120,000 R:dr. Vidare 4 *folkskolor*, 2 för gossar och 2 för flickor samt 2 *slöjdskolor* för flickor jemte 5 *småbarnsskolor*; och äro vid dessa skolor anställda 3 lärare, 2 underlärare, samt 8 lärarinnor med 2 biträden, hvilkas aflöning, som af staden bekostas, uppgår till sammanlagdt 6,115 R:dr.

I Eksjö stad ett *Lägre Elementarläroverk* med en Rektor, fem Kolleger, tre Lärare i sång och musik samt gymnastik och teckning. Der finnes ock särskild *folkskola*.

I Grenna ett *tvåklassigt läroverk* med Rektor och en Kollega jemte två Lärare i gymnastik och sång, äfvensom en särskild *folkskola* och en *slöjdskola* för flickor.

I Wrigstad 1 *pedagogi* med en Lärare.

Helsovården i länet handhafves af tre ordinarie Provinsiälläkare med stationer i Jönköping, Eksjö och Gisslaved, sistnämnde befattning, med en del af Mo härad och större delen af Westbo härad såsom tjänstgöringsdistrikt, inrättad under ifrågavarande period; samt dessutom tre Extra Provinsiälläkare, statio-

nerade i Hvetlanda, Wrigstad och Wernamo. Stadsläkare finnas i alla tre städerna, dock innehafva Stadsläkarna i Eksjö och Grenna derjemte Bataljonsläkaretjenst vid inom länet förlagda Regimenten.

Länets *lasarett och kurhus* i Jönköping har fortfarande åtnjutit allmänt förtroende. Det underhålles hufvudsakligen genom länets innevänares bidrag eller den så kallade kurhusafgiften, hvilken utgår med 20 öre för en hvar, som erlägger mantalspenningar. För år 1865 utgjorde inkomsterna 22,340 R:dr 64 öre och utgifterna 19,141 R:dr 44 öre. Kurhuskassans behållning vid årets slut var 31,256 R:dr 14 öre. I Jönköpings stad finnes en särskild sjukvårdslokal, som begagnas vid epidemiska eller eljest allmänna sjukdomar.

Med beviljadt bidrag af 2,500 R:dr af länets Landstingskassa jemte särskilda tillskott af innevänares i Östbo och Westbo härader äro byggnader uppförde och inventarier anskaffade till en mindre sjukhusinrättning i Wernamo för nämnde härader, äfvensom Landstinget anslagit 1,400 R:dr att årligen under fem år, från det denna sjukvårdsinrättning trädte i verksamhet, utgå till bestridande af omkostnaderna för sjukvården derstädes; hvarjemte och sedan framlidne Generalmajoren m. m. Friherre G. Ulfsparre donerat en bebyggd lägenhet vid Eksjö, kallad Westanå, med hus, park och trädgårdar, till en sjukvårdsinrättning för nämnde stad samt Södra Wedbo härad jemte de socknar i Norra Wedbo samt Östra och Westra härader, hvilka ville till en sådan inrättning lemna bidrag, Landstinget anslagit dels 2,500 R:dr för anskaffande af inventarier till samma sjukhusinrättning, dels ock 1,400 R:dr, att såsom bidrag till kostnaden för sjukvården derstädes årligen utgå i fem år från det sjukvårdsinrättningen trädte i verksamhet.

Smålands enskilda bank har äfven under ifrågavarande period fortsatt sin rörelse både vid hufvudkontoret i Jönköping och vid tvänne kommissionskontor i Grenna och Hvetlanda; utvisande berättelsen för räkenskapsåret från den 1 Juli 1865 till samma dag 1866, att å kassakreditiver, som varit beviljade till ett belopp af 2,780,300 R:dr under året, blifvit lyftade 14,710,340 R:dr och voro vid årets slut utestående 1,784,835 R:dr 76 öre; att under året blifvit utlemnade lån utan omsättningsrätt till belopp af 2,418,433 R:dr 33 öre och med omsättningsrätt 1,309,795 R:dr; att deraf vid årets slut utestodo resp. 669,511 R:dr 1 öre och 1,002,826 R:dr 53 öre; att under året varit insatte på upp- och afskrifningsräkning, behållningen vid årets slut deruti inbegripen, 4,449,630 R:dr och uttagits 4,233,990 R:dr samt på depositionsräkning resp. 3,700,100 och 2,529,700 R:dr; att under räkenskapsåret ur kassan vid centralkontoret utgått samt i densamma ingått sammanräknade 138,717,010 R:dr 18 öre; att högsta beloppet af bankens samtidigt utelöpande sedlar varit 3,039,447 R:dr; samt att räntevinsten, som för året utgjort 122,436 R:dr 96 öre, tillika med förut reserverade medel till belopp af 32,342 R:dr 10 öre i anledning af beräknade förluster afförts.

Östergötlands enskilda bank har afdelningskontor i Eksjö och Wernamo.

Sparbanker finnas i städerna Jönköping, Eksjö och Grenna samt i Wernamo, Hvetlanda och Ölme- Tab. N:o 13. stad. För deras verksamhet med hvad mera dem rör är af vederbörande styrelser särskildt redovisadt.

Jönköpings m. fl. läns pensionsförenings tillgångar enligt bokslutet för år 1865, ett räntefritt lån från Jönköpings sparbank å 4,500 R:dr deruti inberäknadt, utgjorde 155,878 R:dr 5 öre, hvaraf tillhörde besparingskassan 138,000 R:dr 7 öre, lifräntekassan 3,452 R:dr 76 öre, reservfonden 4,215 R:dr 59 öre och reglerings- eller extra reservfonden 5,709 R:dr 63 öre. Under året hade 89 delägare i föreningen ingått, af hvilka 62 tillhörde Jönköpings län, 16 Wenersborgs, 4 Skaraborgs, 5 Carlskrona och 2 Borås afdelningar. Fem delägare hade med döden afgått och hela antalet af kvarvarande delägare vid årets slut utgjorde 1,098. Årsvinsten 8,456 R:dr 40 öre hade utgjort för dem, som äro födda 1853, (lägsta årsvinsten) 6,44 procent af behållningen vid årets början och för dem, som äro födda 1800, (högsta årsvinsten) 9,33.

Länets brandstodsbolag, der försäkringssumman vid tolfte brandstodsårets slut den 13 Mars 1861 var 23,929,470 R:dr, utgjorde vid sjuttonde brandstodsårets slut den 13 Mars 1866, 31,266,430 R:dr, och

antalet af försäkringstagare hade ökats från 11,873 till 13,974. Utskrifningen till betäckande af brand-skador, räntor och omkostnader för året utgjorde 53,791 R:dr 20 öre.

Inom flera socknar finnas dessutom särskilda *brandstodsföreningar*, försedda med vederbörligen fast-ställda reglementen.

Städernas bolag till försäkring af lösegendom har sin Centralstyrelse i Jönköpings stad. Vid 24:de försäkringsårets början den 1 Oktober 1865 utgjorde ansvarighetssumman 62,793,330 R:dr, hvarefter ansva-righetssumman under årets sex första månader till den 1 April 1866 höjde sig till 67,722,700 R:dr. Försäkringarne för länets städer, som år 1860 utgjorde 3,034,010 R:dr, hade förstnämnde dag stigit till 3,525,220 R:dr, deraf för Jönköping 2,764,740 R:dr, för Eksjö 623,100 R:dr och för Grenna 137,380 R:dr. Beloppet af inbetalda försäkringsafgifter och tillskott från den 1 Oktober 1860 till samma dag 1865 eller för fem år uppgår till 2,136,390 R:dr 27 öre.

Tab. N:o 14. Angående *fattigvården* upplyser bifogade tabell N:o 14.

Några sådana egendomliga förhållanden i afseende på *rättsväsendet* eller *fångvården*, som kunna påkalla upplysningar af vigt, hafva icke under perioden förekommit; dock må nämnas, att vid Ölme-stads tingsställe i Westbo härad blifvit uppfördt ett nytt häradsfängelse af trä, efter cellsystemet, innehållande 4 celler jemte vaktrum.

Slutligen torde såsom ett bidrag till upplysning om den *ekonomiska ställningen* under denna period få meddelas det i nedanstående tabell återgifna utdrag af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes officiela upp-gifter om derstädes under samma tid genom utslag eller vilkorliga utmättningsresolutioner afgjorda utsök-ningensmål.

	Antal afgjorda mål.	Sammanräknade beloppet af hvad som blifvit till betalning ådömdt. R:mt R:dr.
1861	1,586	380,248
1862	1,027	264,261
1863	1,495	365,033
1864	3,364	770,120
1865	3,896	958,747
Summa	11,368	2,738,409
eller i medeltal	2,273	547,682
medeltalet för åren 1851—1855 var	2,177	252,723
» » » 1856—1860 »	1,479	330,281

Jönköping, i Landskansliet den 5 December 1866.

ARVID FAXE.

Carl Landegren.

C. V. Carlson.

Tab. No 1.

FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	Den 31 December enligt Presterskapets summariska uppgifter			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.						Enligt årens mönsterrollor approberade beväringsskyldiga.	
				Hela folkmängden af			Deraf frie från mantalspengar.				Utskrifningsmanskap.
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
Å Landsbygden.											
År 1861	78,780	84,073	162,853	78,157	83,524	161,681	43,412	46,553	89,995	5,914	951
» 1862	79,900	85,099	164,999	79,274	84,590	163,864	45,096	48,936	94,032	5,920	804
» 1863	81,273	86,370	167,643	80,531	85,755	166,286	42,317	46,412	88,729	5,944	818
» 1864	82,054	87,076	169,130	81,663	86,755	168,418	40,862	45,436	86,298	6,216	926
» 1865	82,834	87,889	170,723	82,306	87,329	169,635	41,272	46,087	87,359	6,193	1,026
I Städerna.											
Jönköping År 1861	3,387	4,342	7,729	3,258	4,227	7,485	1,440	1,741	3,181	88	59
» » 1862	3,629	4,504	8,133	3,461	4,460	7,924	1,644	1,908	3,552	62	30
» » 1863	3,930	4,729	8,659	3,694	4,617	8,311	1,699	1,898	3,597	68	42
» » 1864	4,230	5,032	9,262	3,969	4,856	8,825	1,929	2,230	4,159	95	50
» » 1865	4,446	5,355	9,801	4,254	5,073	9,327	1,960	2,143	4,103	106	65
Ekajö År 1861	819	1,122	1,941	824	1,082	1,906	344	473	817	72	10
» » 1862	813	1,120	1,933	853	1,104	1,957	384	488	872	69	7
» » 1863	822	1,131	1,953	884	1,159	2,043	404	516	920	56	10
» » 1864	828	1,126	1,954	907	1,159	2,066	392	495	887	77	15
» » 1865	840	1,129	1,969	921	1,150	2,071	391	416	807	69	12
Gretna År 1861	592	650	1,242	592	650	1,242	305	284	589	54	10
» » 1862	621	665	1,286	596	650	1,246	272	269	541	58	3
» » 1863	638	712	1,350	611	674	1,285	286	272	558	56	7
» » 1864	639	699	1,338	619	708	1,327	282	291	573	59	5
» » 1865	625	733	1,358	619	697	1,316	295	292	587	45	10
Summa i Länets samtliga städer år 1865	5,911	7,217	13,128	5,794	6,920	12,714	2,646	2,851	5,497	220	87
I hela Lännet.											
År 1861	83,578	90,187	173,765	82,831	89,483	172,314	45,531	49,051	94,582	6,128	1,030
» 1862	84,963	91,388	176,351	84,187	90,804	174,991	47,396	51,601	98,997	6,109	844
» 1863	86,663	92,942	179,605	85,720	92,205	177,925	44,706	49,098	93,804	6,124	877
» 1864	87,751	93,933	181,684	87,158	93,478	180,636	43,465	48,452	91,917	6,447	996
» 1865	88,745	95,106	183,851	88,100	94,249	182,349	43,918	48,938	92,856	6,413	1,113

Tab. N:o 2.

JORDBRUK.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	9.	10.	12.	13.	
	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Potatis.	Andra rotfrukter.	Vicker.	Lin och hampa.	
Vanliga årliga utsädet på ett tunnland	kub:f. 5	5	6	9	9	6	33	6	6	6	
Skörd i korntal af utsädet efter utsädets afdrag	1861	6:e	6:e	5:e	5:e	5:e	4:e	6:e	18:e	5:e	4:e
	1862	6:e	6:e	5:e	5:e	5:e	4:e	6:e	18:e	5:e	3:e
	1863	6:e	6:e	5:e	5:e	5:e	4:e	5:e	18:e	5:e	3:e
	1864	6:e	6:e	5:e	5:e	5:e	5:e	6:e	18:e	5:e	3:e
	1865	5:e	5:e	4:e	4:e	5:e	4:e	5:e	18:e	4:e	2:a
Hela skördebeloppet efter utsädets afdrag, kub: fot	1861	25,535	795,956	269,444	1,980,617	210,147	27,649	2,722,632	294,024	7,570	6,261
	1862	25,442	800,453	288,546	2,061,531	206,209	28,740	2,644,466	297,358	7,653	6,491
	1863	25,213	807,661	276,381	2,064,358	202,537	27,149	2,555,707	285,712	7,559	6,655
	1864	30,071	855,145	317,173	2,521,909	231,644	32,986	2,786,952	296,425	7,852	6,633
	1865	29,540	669,567	258,868	1,753,855	168,038	21,159	2,634,498	261,200	4,431	7,402
Årlig förbrukning på person i medeltal	0,4	8	3	7	6	4	14	1			
» » för hela befolkningen	59,303	1,458,792	519,066	1,201,942	481,350	692,088	2,552,886				

Tab. N:o 3.

BOSKAPSSKÖTSEL.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Hästar.	Tjurar.	Oxar.	Kor.	Ungvät.	Får.	Getter.	Svin.		Tillgång och beskaffenhet af foder.
Antal vinterfödde	1861—1862	9,884	1,314	23,138	61,581	25,089	94,846	1,429	17,013	
» »	1862—1863	9,939	1,328	23,251	62,069	25,146	93,146	1,482	17,148	
» »	1863—1864	9,727	1,318	23,354	62,445	25,249	95,430	1,450	17,161	
» »	1864—1865	9,788	1,371	23,894	63,750	22,645	97,642	1,373	17,695	
» »	1865—1866	8,986	1,051	21,678	58,431	21,335	89,563	1,213	15,190	

Tab. N:o 4.

SKOGSHUSHÅLLNING.

1. Särskilda slag af skogar m. m.	2.	3.	4.	5.		6.
	Areal vid periodens slut.	Till ordnad skogshushållning indelade.	År.	Afverkningsbelopp		
				utfördt i		
Qvadratref.			kvantitet. Kubikfot.	penningvärde. R:dr R:mt.		
1. Kongl. Maj:t och Kronan omedelbart tillhöriga och under Dess disposition stående: (Kronoparker och — skogar). Endast en kronopark finnes och den på Wisingsö, som har särskild förvaltning.						
2. Boställens, Kyrkors, Läroverks och fromma Stiftelsers: härom kan ej uppgifvas något.						
3. Häradshöfdingar:						
Norra Wedbo Häradshöfding.....	} 12,868	}	1861	114,564	2,829,89	
Östra Holaveden.....			1862	70,762	2,405,68	
			1863	67,854	1,596,14	
			1864	34,584	292,62	
			1865	36,560	589,74	
4. Sockne-höfdingar (oskiftade): finnas ej.						
5. Ekplanteringar.						
6. Mullbärsplanteringar.	} Endast på Wisingsö kungsgård.					
7. Andra skogsplanteringar, härom kan ej uppgifvas något.						
8. Flygsandsfält: finnas ej.						
9. Enskilde skogar: härom kan ej uppgifvas något.						

Tab. N:o 5.

DÖDADE ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
År.	Björnar.	Vargar.	Lodjur.	Hillrar. och Mårdar.	Räfvar.	Ugglor, Ufvar och Örnar.	Falkar, Glador och Hökar.		Belopp af utbetald belöning. R:dr R:mt.
1861.....	—	—	4	16	1,247	312	220		4,061,50
1862.....	—	—	—	32	1,038	302	254		3,426
1863.....	—	—	1	13	1,157	348	313		3,837,50
1864.....	—	2	3	26	1,243	306	429		4,184,57
1865.....	—	—	3	2	1,168	134	1,102		5,928,69
Summa	—	2	11	89	5,853	1,402	2,318		21,438,26

Till Tab. N:o 6 AF ROFDJUR DÖDADE HUSDJUR har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej varit i tillfälle att meddela några upplysningar.

GRUFVOR, BERGVERK, BRUK, FARRIKER

1. Särskilda slag af inrättningar.	2. Antal Fabriker	3. ej begagnade i gång.	4. Drifkraft be- stående af			7. Beräknade hästkrafter.	8. Antal begagnade maskiner och redskap.	9. Ägare eller innehafvare.		11. Bolag.	12. Mästare.	13. A r b e t a r e						19. Summa.		
			10. Ensam ägare eller innehaf- vare.		öfver 18 år			under 18 år.												
	13. vid fabri- ken man- talskrifne		14. vid fabri- ken ej mantals- skrifne		15. under 18 år.		16. m.		17. q.		18. m.		19. q.							
	m.		q.		m.		q.		m.		q.		m.		q.					
Å Landsbygden.																				
Bryggerier.....	2	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Calcinérbruk.....	3	—	—	—	—	—	3	3	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	4
Cigarrfabrik.....	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	3
Färgerier.....	17	—	—	4	1	21	40	17	—	—	16	13	2	9	—	1	—	—	—	41
Garfverier.....	36	1	—	5	1	6	179	36	1	2	34	52	11	12	2	1	—	—	—	112
Glasbruk.....	1	—	—	—	—	—	10	—	—	1	1	11	—	10	—	5	—	—	—	27
Grufvor.....	8	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	26	8	10	6	—	—	—	—	50
Kakelugns- och Lerkärlsfabriker.....	7	1	—	—	—	—	12	8	—	—	3	1	1	2	—	—	—	—	—	7
Manufakturverk.....	9	—	—	6	—	18	9	8	—	1	6	18	—	—	—	1	—	—	—	25
Masngnar.....	13	—	—	5	—	15	5	—	—	—	4	9	—	6	1	—	—	—	—	20
Nickelverk.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	34	—	10	—	—	—	—	—	44
Oljeslagerier.....	10	—	—	10	—	38	14	9	—	—	4	9	—	6	1	—	—	—	—	20
Pappersbruk.....	7	—	—	7	—	33	14	6	2	—	3	24	4	9	2	6	2	—	—	50
Pottaskeraffinaderier.....	3	—	—	—	—	—	3	2	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	4
Rödfärgsverk.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Spinnerier.....	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stångjärnsverk.....	14	—	—	13	—	90	31	9	—	5	21	107	—	—	—	—	—	8	—	136
Tapetfabrik.....	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Tegelbruk.....	9	1	26	1	—	40	21	7	—	3	6	8	1	31	1	5	—	—	—	52
Trösk- och hackelseverksfabrik.....	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	3
Vadmalsstampar.....	4	1	—	4	—	2	4	3	—	1	1	1	—	2	—	—	—	—	—	4
Summa	148	6	26	55	2	263	349	116	3	19	102	326	27	114	13	27	2	—	—	611

No 7 a.

OCH MANUFACTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1865.

20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.
Särskilda slag af tillverkning.	Tillverkningens kvantitet.											Ägarens eller innehafvarens bevilling i och för rörelsen. R.dr R.mt.
	Kannor.	Kvadrat-fot.	Fot.	Stycken.	Half-kistor.	Centner.	Skålp.	Dussin.	Ris.	Värde i R.dr R.mt.		
										af hvarje art produkt.	Summa för hvarje fabrik.	
Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,670	3
D:o d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,200	6,40
D:o d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—
{ Ylle och pressade tyger.....	—	—	19,800	—	—	—	—	—	—	6,080	—	—
{ Vadmal.....	—	—	9,150	—	—	—	—	—	—	2,322	—	—
{ Ullgarn och färgadt garn.....	—	—	—	—	—	—	2,170	—	—	—	—	—
{ Diverse.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,400	—	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,800	51,602	48,90
{ Smorläder.....	—	—	—	—	—	—	1,950	—	—	—	—	—
{ Sulläder.....	—	—	—	—	—	—	5,450	—	—	—	—	—
{ Vaxläder.....	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—
{ Skinn.....	—	—	—	10,725	—	—	—	—	—	—	—	—
{ Hudar.....	—	—	—	—	—	—	64,000	—	—	—	—	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101,073	127,315,50	117,90
{ Fönsterglas.....	—	—	—	—	4,472	—	—	—	—	—	71,235	36,24
{ Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{ Kakelugnar.....	—	—	—	25	—	—	—	—	—	500	—	—
{ Lerkär.....	—	—	—	1,160	—	—	—	—	—	225	—	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	860	1,585	1,90
{ Skenjern.....	—	—	—	—	—	159,26	—	—	—	—	—	—
{ Bandjern.....	—	—	—	—	—	157,23	—	—	—	—	—	—
{ Billar.....	—	—	—	—	—	48,88	—	—	—	—	—	—
{ Sägblad.....	—	—	—	—	—	0,74	—	—	—	—	—	—
{ Plåtar.....	—	—	—	—	—	16,07	—	—	—	—	—	—
{ Spadar.....	—	—	—	—	—	33,02	—	—	—	—	—	—
{ Släggor.....	—	—	—	—	—	10,62	—	—	—	—	—	—
{ Hästskor.....	—	—	—	—	—	9,46	—	—	—	—	—	—
{ Uppgift å tillverkningen ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,765	15,498
{ Tackjern.....	—	—	—	—	—	5,407	—	—	—	—	14,869,25	53,98
{ Gjutgods.....	—	—	—	—	—	1,132	—	—	—	—	6,792	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	57
{ Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	175
{ Linolja.....	7,150	—	—	—	—	—	—	—	—	26,300	—	—
{ Linfrömjöl.....	—	—	—	—	—	—	150,000	—	—	6,300	—	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,058	59,658	10,50
{ Skrifpapper.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,387	—	—	—
{ Karduspapper.....	—	—	—	—	—	—	—	—	390	—	—	—
{ Makulatur.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3,750	—	23,090	—
{ Papp och flock.....	—	—	—	—	—	—	26,200	—	—	—	—	—
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	49,53
{ Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,797	2
D:o d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	175
D:o d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{ Stång och ämnesjern.....	—	—	—	—	—	2,618,64	—	—	—	—	3,733	128,33
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185,798	1,50
{ Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450	—
{ Tak- och murtegel.....	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—	—	3,800	23,75
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,300	6,50
{ Uppgift ej meddelad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,550	—
{ Vadmal.....	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	33,33	5,18
{ Uppgift ej meddelad för.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	650	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	608,126,08	902,63

GRUFVOR, BERGVERK, BRUK, FABRIKER

1. Särskilda slag af inrättningar.	2. 3.		4. 5. 6. 7.				8. Antal begagnade maskiner och redskap.	9. 10. 11.		12. Mästare.	13. 14. 15. 16. 17. 18.						19. Summa.		
	Antal Fabriker		Drifkraft bestående af					Ägare eller innehafvare.			Arbeta re								
	i gång.	ej begagnade.	Kreftur.	Ånga eller varmluft.	vatten.	Begagnade hästkrafter.		Eksam ägare eller innehafvare.	Bolag.		öfver 18 år		vid fabriken mantalskrifne		vid fabriken ej mantalskrifne			under 18 år.	
											m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	q.
Under året.	Antal.				m.	q.	Antal.												
I Städerna.																			
Bresiljefabrik	1	—	—	1	—	10	2	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Cigarrfabrik	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	3	—	—	7
Färgerier	5	—	—	—	1	10	20	5	—	—	1	8	—	12	2	—	—	—	23
Garfverier	10	—	—	1	—	6	486	10	—	—	—	17	—	33	—	—	—	—	50
Gjuteri	1	—	2	—	—	2	6	1	—	—	1	—	—	19	—	1	—	—	21
Kemisk tekniska fabriker	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	5
Käpp- och Paraplyfabriker	2	—	—	—	—	—	23	3	—	—	1	2	—	13	2	3	1	—	22
Pappersbruk	1	—	—	—	2	35	20	1	—	—	—	—	—	50	10	—	—	—	60
Rullgardinsfabrik	1	—	—	—	—	—	9,001	1	—	—	—	2	—	2	10	—	3	—	17
Sausfabriker	4	—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	13	—	—	—	—	14
Spegelfabriker	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	4	—	—	—	1	—	—	6
Tapetfabriker	2	—	—	—	—	—	14	2	—	—	—	7	—	15	—	22	—	—	44
Tändsticksfabrik	1	—	—	—	2	6	12	—	—	1	3	—	—	57	295	58	85	—	498
Urfabriker	2	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	5
Vagnfabriker	4	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	35	—	29	—	1	—	—	65
Vaxljusfabrik	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Väfverifabriker	2	—	—	—	—	—	18	1	—	1	—	—	—	—	18	—	—	—	18
Summa	42	—	2	2	5	69	9,606	42	1	2	8	83	2	247	340	90	89	—	859
Summa Summarum	190	6	28	57	7	332	9,955	158	4	21	110	409	29	361	353	117	91	—	1,470

No 7 a.

OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1865.

20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.
Särskilda slag af tillverkning.	Tillverkningens kvantitet											Ägarens eller innehafvarens bevilling i och för rörelsen. R:dr R:mt.
	Kannor.	Kvadrat-fot.	Fot.	Stycken.	Half-kistor.	Centner.	Skålp.	Dussin.	Ris.	Värde i R:dr R:mt.		
										af hvarje art produkter.	Summa för hvarje fabrik.	
Bresilja	—	—	—	—	—	—	370,000	—	—	—	16,650	70
Cigarrer	—	—	—	350,000	—	—	—	—	—	—	3,500	1
Diverse färggods	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,645	114
Sulläder	—	—	—	—	—	—	151,466	—	—	} 212,651	—	—
Smorläder	—	—	—	—	—	—	18,000	—	—			
Skinn	—	—	—	9,304	—	—	—	—	—	} 31,989	244,640	247
Hudar	—	—	—	2,108	—	—	—	—	—			
Gjutgods	—	—	—	—	—	1,634	—	—	—	—	24,860	80
Bläck och fernissor m. m. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,950	30
Diverse arbeten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,500	62
Gult omslagspapper	—	—	—	—	—	—	—	—	51,651	77,558	} 164,913	—
Diverse sorter papp	—	4,913,677	—	—	—	—	—	—	—	164,913		
Annan papp	—	—	—	—	—	132,95	—	—	—	1,669		
Rullgardiner	—	—	—	—	—	—	—	930	—	—	30,000	30
Snus	—	—	—	—	—	—	226,000	—	—	—	113,000	360
Diverse större och mindre speglar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,200	11
Diverse tapeter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,000	135
Elddon	—	—	—	37,634,105	—	—	—	—	—	—	338,485	425,20
Reparation af gamla ur. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	750	4
Diverse åkdon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,800	} 70
Uppgift från Grenna ej meddelad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hvita vaxljus	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	190	1
Linnedamast	—	—	7,946	—	—	—	—	—	—	9,315	} 21,815	20
Kasinet	—	—	42,500	—	—	—	—	—	—	12,500		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,188,125	1,760,20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,796,251,08	2,662,83

Tab. No 7 b.

HANDTVERKARE OCH IDKARE AF ANNAN NÄRING SAMT DERAS ARBETARE ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	1.	2.	3.	4.	5.	6.								
												De särskilda klasserna af handtering.		Handverkare och Idkare.		Arbetare.		Bevilling i och för rörelsen.	
												m.	q.	m.	q.	R.dr	R.mt.	m.	q.
På Landsbygden.						I Städerna.													
Bagare	9	—	11	1	31,50	Bagare	16	7	26	2	129								
Bleckslagare	3	—	3	—	4	Bleckslagare	5	1	8	—	26								
Bokbindare	2	—	2	—	3	Bokbindare	6	—	9	—	33								
Bryggare	6	—	9	—	32	Bryggare	7	1	12	2	151								
Byggmästare	4	—	5	—	—	Cigarrmakare	2	—	—	—	1								
Färgare	7	—	5	—	17	Färgare	6	—	14	—	84								
Garfvare	12	—	14	—	38	Garfvare	17	—	63	—	337								
Gelbgjutare	1	—	—	—	—	Glasmästare	6	—	4	—	13								
Glasmästare	1	—	—	—	—	Guldsmeder	3	1	15	—	64								
Guldsmed	1	—	1	—	—	Gördelmakare	5	1	4	—	11								
Gördelmakare	2	—	1	—	—	Handskmakare	4	2	6	3	29								
Handskmakare	1	—	—	1	—	Hattmakare	3	—	3	1	22								
Hattmakare	2	—	—	—	—	Hofslagare	9	—	36	—	62								
Kakelugnsmakare	4	—	2	—	1	Kakelugns- och Krukmakare	7	—	10	—	33								
Klensmeder	3	—	9	—	6,50	Klensmeder	9	—	18	—	20								
Kopparslagare	9	—	9	—	19	Klockgjutare	1	—	2	—	7								
Murare	13	—	9	—	2	Kopparslagare	8	1	12	—	40								
Målare	12	—	6	—	5	Murare	8	—	5	—	25								
Oljeslagare	1	—	—	—	—	Målare	14	—	30	—	61								
Orgelbyggare	3	—	6	—	14	Perukmakare	1	—	—	—	1								
Pappersmakare	1	—	2	—	—	Repslagare	2	—	2	—	22								
Pappsmeder	8	—	15	—	12,50	Sadelmakare	11	—	14	—	41								
Sadelmakare	13	—	8	—	4	Sejlare	1	—	1	—	1								
Skomakare	80	—	74	—	16	Skomakare	22	—	67	—	62								
Skräddare	79	—	80	—	21	Skräddare	29	—	60	—	141								
Slagtare	1	—	2	—	1	Slagtare	5	—	7	—	56								
Smeder	37	—	30	—	7	Snickare	14	—	44	—	51								
Snickare	28	—	27	—	12	Suörmakare	2	—	2	—	3								
Svarfvare	3	—	1	—	—	Socketbagare	2	7	2	2	32								
Sågskårare	4	—	2	—	—	Ställmakare	2	—	8	—	15								
Tapettryckare	1	—	1	—	3	Svarfvare	2	—	3	—	2								
Tunnbindare	2	—	5	—	6	Sämskmakare	1	—	—	—	1								
Urmakare	3	—	2	—	2	Tapetscrare	1	—	1	—	5								
Vagnmakare	5	—	7	—	6	Tennngjutare	2	—	1	—	7								
						Tunnbindare	1	—	2	—	3								
						Urmakare	2	—	—	—	2,80								
						Vagnmakare	5	—	—	—	4								
Summa	361	—	348	2	263,50	Summa	241	21	491	10	1,597,80								
						Summa Summarum	602	21	839	12	1,861,30								

Tab. N:o 8.

ALLMÄNNA VÄGAR, GÄSTGIFVERIER OCH SKJUTSNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Särskilda slag af vägar.	L ä n g d i m i l				Kostnad i R:dr R:mt för de under perioden				Gästgifveriernas antal vid periodens slut.	Antal hästar, utgångne		
	af hvarje slag af motstående vägar	af indelade med skjutsstationer försedde vägar	af fulländade och afsyade nya vägar	af omlagde eller betydligt förbättrade vägsträckor	fulländade nya vägar		omlagde eller betydligt förbättrade vägsträckor			År.	tillkungs- och kronoskjuts.	till gästgifveriskjuts.
					af statsmedel.	af kommunernes medel.	af statsmedel.	af kommunernes medel.				
	vid periodens slut.		under perioden.									
Allmänna vägar.....	86 $\frac{13}{20}$	84 $\frac{58}{88}$	2 $\frac{1}{2}$	—	60,000	—	—	—	52	1861	612	33,553
Häradsvägar.....	157 $\frac{53}{44}$	73 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	5	—	1,700	8,000	20,000	18	1862	592	36,708
Socknevägar.....	159 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{8}$	—	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	1863	1,100	39,356
I Städer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1864	2,738	35,120
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1865	841	13,533
Summa	403 $\frac{23}{20}$	157 $\frac{121}{88}$	2 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{4}$	60,000	1,700	8,000	20,000	73	—	5,883	158,270
Gästgifverier med skjutsentreprenad.....									6			164,153

Anm. 1. Af här upptagna 2 $\frac{1}{2}$ mil nya vägar utgör vägen emellan Råby gästgifvaregård och Grenna stad 2 mil. Återstående $\frac{1}{2}$ mil är byggd af Jernvägsstyrelsen från landsvägen emellan Esperyds och Broarps gästgifvaregårdar till Nässjö jernvägsstation. Den förbättrade vägen på $\frac{1}{4}$ mil finnes inom Forserums socken och arbetet, som består i utgräfning af backar, är verkställt af jordägarne på egen bekostnad.

Anm. 2. Den betydliga tillökningen i kungs- och kronoskjutsen åren 1863 och 1864 har sin grund deri, att Södra Stambanan då var ofullbordad på ömse sidor af Jönköpings stad. Af samma orsak härleder sig ock stigandet och fallandet af gästgifveriskjutsningen under perioden, och den utomordentliga minskningen af nämnde skjuts för år 1865 är en följd deraf, att Södra Stambanan, som genomlöper Westra och Tveta härad, i December månad föregående året fullständigt öppnats till allmänt begagnande.

Tab. N:o 9.

HANDLANDE OCH DERAS BETJENING, ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Handlande.		Betjening.		Bevilling. i och för rörelsen. R:dr R:mt.
	Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.	
På Landsbygden.					
1. Handlande, som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe.....	97	7	36	7	303,95
2. Handlande, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfva eller genom andra kringföra eller annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor.....	8	—	2	—	3
I Städerna.					
1. Handlande, som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe.....	90	8	95	23	2,304
Summa	195	15	133	30	2,610,95

Tab. N:o 10.

HEMMAN, JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR M. M., ÅR 1865.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur, vid periodens slut.		H e m m a n.			A n t a l				Taxeringsvärde sista året. R:dr R:mt.	År.	Tomter.		Antal ny-bygde boplingshus.	Jordar och lägenheter.					Taxeringsvärde i R:dr R:mt.			
		Mantal		Brukningsdelar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- och båtmans-torp.	backstugor.	andra lägenheter.			Åker.	Äng.		Skog.	Betesmark.	Summa jordareal.	Nuvarande mantal.	Af hus och tomter.	Af jordar.	Summa.		
		oförmedlade.	nu varande.																		be-bygde.	obe-bygde.
Landsbygden.																						
A) Krono-egendomar.																						
1) Under allmän disposition.																						
a) Kungs- och Kungsladugårdar	14	8½	2	9	—	3	—	172,900	1861	514	92	30	12,465	4,531	7,635	4,111	28,742	20½	4,893,640	731,550	5,625,190	
b) Säterier	12½	10½	5	14	—	4	—	203,000	1862	514½	91½	33										
c) Hemman	13½	10½	16	20	3	14	1	198,600	1863	515½	90½	36										
d) Boställen	422½	296½	619	665	14	466	63	4,900,600	1863	515½	90½	36										
e) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	—	128,200	1864	517½	88½	34										
f) Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
g) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—	—	63	59,100	1865	517½	88½	31										
2) Under enskild disposition.																						
a) Säterier, ½ mantal häraf taxerad tillsammans med Skatte-Säteri	4½	3	5	13	2	5	—	144,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Hemman	38½	27½	98	4	6	52	—	473,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	—	315	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
e) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
B) Skatte-egendomar.																						
a) Boställen	6½	4½	14	4	1	2	—	68,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Säterier	60	46½	111	189	22	63	35	1,151,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Hemman	2,566½	1,999½	9,487	2,499	1,223	4,415	229	41,304,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	—	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
e) Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
f) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	373	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
C) Frälse-egendomar.																						
a) Boställen	1½	¾	3	1	—	—	—	11,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Säterier och ladugårdar	439½	401½	607	1,221	—	382	15	9,725,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Rå- och Rörshemman	41½	35½	110	57	3	24	4	766,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Hemman	1,440½	1,048½	3,716	1,396	617	1,782	66	21,313,820	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
e) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	—	224	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
f) Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
g) Verk och Inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	421	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	5,061½	3,894½	14,793	6,092	1,891	7,212	2,331	83,350,375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Jönköpings län.

Tab. No 10.

Tab. N:o 11.

LAGA SKIFTEN UNDER ÅREN 1861—1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
År.	Sökta skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n .																							
		Antal.	Skiftade mantal.		Qvarboende delägares					Uttflyttande delägares					Summa skiften.	Skiftade kvadratref.					Utgifter till Landtmätare och gode män. R.dr.	Öfrige beräknade utgifter. R.dr.			
			Oförmedlade.	Nuvarande.	Skiftes-antal.				Summa.	Skiftes-antal.				Summa.		Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Impedimenter.			Summa.		
					1.	2.	3.	4.		öfver 4.	1.	2.	3.											4.	öfver 4.
1861	74	59	—	56 $\frac{1}{2}$	68	65	32	—	—	165	32	49	20	—	—	101	484	11,761	37,360	—	98,395	4,138	151,654	36,563	27,033
1862	106	71	—	50 $\frac{3}{8}$	75	90	38	2	2	207	39	49	23	5	—	116	614	9,520	37,986	—	156,865	1,649	206,020	33,775	18,021
1863	120	101	—	62 $\frac{1}{8}$	82	86	44	—	—	212	66	63	26	—	—	155	658	14,419	47,401	—	141,221	1,076	204,117	47,216	38,774
1864	80	103	—	51 $\frac{1}{8}$	73	71	33	—	—	177	52	50	20	—	—	122	526	10,944	37,054	25	105,941	910	154,874	48,680	48,658
1865	59	75	—	47 $\frac{9}{16}$	46	60	56	1	—	163	20	40	36	—	—	96	546	11,364	32,543	—	113,606	1,040	158,553	47,350	35,404
Summa	439	409	—	268 $\frac{11}{16}$	344	372	203	3	2	924	209	251	125	5	—	590	2,828	58,008	192,344	25	616,028	8,813	875,218	213,564	167,890

1.	2.					3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	A f k o r t a d.										Anordnad eller						
	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1861.	1862.										
Stats-medel.																	
Ordinarie ränta.....	R:dr	R:mt.	198,61	108,25	137,58	109,97	109,28	281,370,10	286,431,47								
Tionde-spanmål.....	"	"	8,920,10	—	—	—	6,59	77,701,62	78,412,02								
Arrende-medel.....	"	"	—	—	—	—	—	7,259,90	7,361,05								
Tiondetackjern.....	"	"	—	—	—	—	—	2,403,52	1,514,74								
Mantalspenningar.....	"	"	6,580,72	1,092,48	1,001,20	1,403	1,659,20	26,995,81	29,063,47								
Bötesmedel.....	"	"	12,975,70	6,262,21	12,849,33	13,515,86	10,342,40	14,032,76	17,167,47								
Hästrakans-spanmål.....	"	"	—	—	—	—	—	42,169,12	42,457,08								
Tillfällig rötevakans-avgift.....	"	"	—	—	—	—	—	24,09	61,27								
Knektrotfrihetsavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	15,82	15,82								
Rotefrihetsavgift af oroterad jord.....	"	"	—	—	—	—	—	887,98	870,69								
Båtsmansvakansavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	657,71	608,99								
Wisingsborgs skolestatsmedel.....	"	"	6,72	8,51	—	—	—	8,202,10	7,839,90								
Trosspassevolansavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	2,422,50	2,445								
Kontrollstämpelmedel.....	"	"	—	—	—	—	—	397,60	335,88								
Auktionsmedel för försäld spanmål.....	"	"	—	—	—	—	—	10,535,17	—								
Dito för inlöst och försäld bränvinsbränningsredskap.....	"	"	—	—	—	—	—	5,966,27	—								
Observationsmedel.....	"	"	—	—	—	—	—	1,032,97	88,49								
Stämpelpappersmedel.....	"	"	—	—	—	—	—	55,861,39	57,370,68								
Bränvinstillverkningsavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	255,010,30	243,739,87								
Summa			28,681,85	7,471,45	13,988,11	15,028,83	12,117,47	792,946,73	775,783,89								
Riksgälds-medel.																	
Allmän bevilning.....	R:dr	R:mt.	3,567,24	846,38	774,90	1,483,26	1,763,76	73,098,62	90,340,97								
Afbetalningar å lån till odlingsföretag.....	"	"	—	—	—	—	—	7,633,44	7,633,44								
Tidningsstämplingsavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	680,75	744,62								
Observationsmedel.....	"	"	—	—	—	—	—	196,66	165,49								
Skatterättsmedel.....	"	"	—	—	—	—	—	194,55	230,78								
Ekeskogslösen.....	"	"	—	—	—	—	—	64,07	5,57								
Testamentsbevilning.....	"	"	—	—	—	—	—	1,352,40	28,10								
Afgifter för konserter m. m.....	"	"	—	—	—	—	—	—	—								
Summa			3,567,24	846,38	774,90	1,483,26	1,763,76	83,220,49	99,148,97								
Diverse Verks medel.																	
Landshöfdingeackordsmedel.....	R:dr	R:mt.	—	—	—	—	—	960	960								
Riddarhusmedel.....	"	"	19,25	4,25	4,25	5	5	680,75	755,75								
Kurhusmedel.....	"	"	1,041,46	540,04	499,68	952,96	1,135,12	12,401,35	14,533,36								
Skogsplanterings-kassans medel.....	"	"	874	72	—	116,67	29,08	149,08	28,08								
Folkskolemedel.....	"	"	1,715,15	780,07	728,53	1,382,19	1,660,16	22,090,87	22,256,57								
Bränvinsminuterings- och utskänkningsavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	28,908,92	34,011,75								
Jagtkassemedel.....	"	"	—	—	7,50	—	3,75	3,953,57	3,331,30								
Wadstena krigsmanshuskassas medel.....	"	"	—	—	—	—	—	180	—								
Vapenöfningsfrihetsavgift.....	"	"	—	—	—	—	—	3,000	2,100								
Bevåringens Invalid- och Pensionsfondsmedel.....	"	"	—	5	15	40	27,50	—	22,50								
Landstingsmedel.....	"	"	—	—	28	—	—	—	—								
Summa			3,649,86	1,401,36	1,255,24	2,496,82	2,860,61	72,324,54	77,999,81								
Annorstädes debiterade medel.																	
Stockholms skolestats-spanmål.....	R:dr	R:mt.	—	—	—	—	—	915,12	936,14								
Hospitales och Lasaretters medel.....	"	"	—	—	—	—	—	10,232,29	10,473,41								
Wexjö Domkyrkas medel.....	"	"	—	—	—	—	—	1,431,72	1,464,30								
Stockholms Stora Barnhusmedel.....	"	"	—	112,50	—	—	—	—	18,75								
Summa			—	112,50	—	—	—	12,579,13	12,892,60								
Summa Summarum			35,898,95	9,831,69	16,018,25	19,008,91	16,671,84	961,070,89	965,824,77								

N:o 12.

UPPBÖRDEN.

9.			10.			11.			12.			13.			14.			15.			16.			17.			18.			19.			20.			21.																																																																																																																																																																																																																													
inom räkenskapsåret influten.									Resterande vid räkenskapsårets slut.									Summa uppbörd, deri inberäknade restantierne från föregående år.																																																																																																																																																																																																																																															
1863.			1864.			1865.			1861.			1862.			1863.			1864.			1865.			1861.			1862.			1863.			1864.			1865.																																																																																																																																																																																																																													
289,469,12	285,961,98	283,719,94	21,63	—	—	21,68	22	—	281,590,34	286,539,72	289,606,70	286,093,63	283,829,44	78,518,18	79,609,48	78,237,26	27,37	—	—	—	—	—	—	86,649,09	78,412,02	78,518,18	79,609,48	78,243,85	7,651,92	7,460,94	8,890,21	—	—	—	—	—	—	7,259,90	7,361,05	7,651,92	7,460,94	8,890,21	1,129,06	1,140,22	1,583,21	—	—	—	—	—	—	2,403,52	1,514,74	1,129,06	1,140,22	1,583,21	29,514,28	25,093,60	25,172,20	79,33	74,68	62,40	85,80	153,80	—	33,656,36	30,230,63	30,577,88	26,582,40	26,985,20	18,122,12	18,033,05	13,069,15	7,426,86	6,326,28	7,915,54	6,660,17	8,474,26	—	34,435,32	29,755,96	38,886,99	38,209,08	31,885,81	42,269,27	41,083,71	40,506,02	309,96	—	—	—	—	—	42,479,08	42,457,08	42,269,27	41,083,71	40,506,02	53,03	33,39	70,45	—	—	—	—	—	—	24,09	61,27	53,03	33,39	70,45	15,82	15,82	15,82	—	—	—	—	—	—	15,82	15,82	15,82	15,82	15,82	871,64	1,567,71	1,982,22	—	—	—	—	—	—	887,98	870,69	871,64	1,567,71	1,982,22	629,79	579,40	654,43	—	—	—	—	—	—	657,71	608,99	629,79	579,40	654,43	8,066,30	7,801,42	7,744,10	—	—	—	—	—	—	8,208,82	7,848,41	8,066,30	7,801,42	7,744,10	2,433,75	2,432	2,435,50	11,25	—	—	1,75	—	—	2,433,75	2,445	2,433,75	2,433,75	2,435,50	344,99	333,48	238,52	—	—	—	—	—	—	397,60	335,88	344,99	333,48	238,52	—	546,24	—	—	—	—	—	—	—	10,535,17	—	—	546,24	—	168,71	354,73	55,63	—	—	—	—	—	—	5,966,27	—	—	—	—	63,454,75	61,679,46	53,053,55	—	—	—	—	—	—	1,032,97	88,49	168,71	354,73	55,63	231,018,90	171,188,76	229,445,69	—	—	—	—	—	—	55,861,39	57,370,68	63,454,75	61,679,46	53,053,55	255,010,30	243,739,87	231,018,90	171,188,76	229,445,69
773,731,63	704,915,39	746,873,90	7,876,90	6,400,96	7,977,94	6,769,40	8,628,28	829,505,48	789,656,30	795,697,68	726,713,62	767,619,65	89,146,82	93,799,83	91,213,05	1,085,78	158,77	5,692,96	5,761,83	5,816,71	77,751,64	91,346,12	95,614,68	101,044,92	98,793,52	7,633,44	7,628,71	11,992,49	—	—	—	—	—	—	7,633,44	7,633,44	7,633,44	7,633,44	11,992,49	878,55	925,15	924,21	—	—	—	—	—	—	680,75	744,62	878,55	925,15	924,21	115,12	—	—	—	—	—	—	—	—	196,66	165,49	115,12	—	—	384,44	122,35	189,78	—	—	—	—	—	—	194,55	230,78	384,44	122,35	189,78	36,30	11,41	3,47	—	—	—	—	—	—	64,07	5,57	36,30	11,41	3,47	882	703,39	2,955,51	—	—	—	—	—	—	1,352,40	28,10	882	703,39	2,955,51	—	141,50	361	—	—	—	—	—	—	—	—	141,50	361																																																																																																																																							
99,076,67	103,332,34	107,639,51	1,065,78	158,77	5,692,96	5,766,56	5,816,71	87,873,51	100,154,12	105,544,53	110,582,16	115,219,98	960	960	960	—	—	—	—	—	960	960	960	960	960	755,75	735	785	—	—	—	—	—	—	700	760	760	745	795	14,757,80	16,710,92	16,843	34,88	36,88	31	54,92	96,20	13,477,69	15,110,28	15,288,48	17,718,80	18,074,32	42,99	102,91	54,08	56	50,67	116,67	45,50	36	1,079,08	150,75	159,66	265,08	119,16	22,600,27	24,975,74	25,172	63,93	60,89	51,29	84,36	154,40	23,869,95	23,097,53	23,380,09	26,442,29	26,986,56	40,687,17	38,535,83	36,951,96	—	—	—	—	—	28,908,92	34,011,75	40,687,17	38,535,83	36,951,96	3,558,40	4,073,68	49	3,03	—	—	49	—	3,956,60	3,331,30	3,565,90	4,074,17	4,24	273,07	50,15	—	—	—	—	—	—	180	—	279,77	204,29	—	2,400	1,900	1,600	—	—	6,70	154,14	—	3,000	2,100	2,400	1,900	1,600	30	10	57,50	—	—	—	—	—	—	—	42,50	115	70	235	3,802,16	18	14	—	—	—	—	—	—	—	—	3,802,76	32	14																																																																																																			
89,867,61	88,054,41	82,424,17	157,84	163,44	275,98	364,55	441,60	76,132,24	79,564,11	91,398,83	90,915,78	85,726,38	937,44	949,17	934,48	—	—	—	—	—	915,12	936,14	937,44	949,17	934,48	10,506,87	10,615,67	10,457,43	—	—	—	—	—	—	10,232,29	10,473,41	10,506,87	10,615,67	10,457,43	1,466,64	1,484,97	1,462,65	—	—	—	—	—	—	1,431,72	1,464,30	1,466,64	1,484,97	1,462,65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131,25	—	—																																																																																																																																																																																															
12,910,95	13,049,81	12,854,56	—	—	—	—	—	12,579,13	13,005,10	12,910,95	13,049,81	12,854,56																																																																																																																																																																																																																																																					
975,586,86	909,351,95	949,792,14	9,120,52	6,723,17	13,946,88	12,900,51	14,886,59	1,006,090,36	982,379,63	1,005,551,99	941,261,37	981,420,57																																																																																																																																																																																																																																																					

Tab. No 13.

SPARBANKERNA.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.			
År.	Under året					Vid årets slut				Klassifikation af delägarna efter deras vid hvarje års slut innestående behållning.													
	tillkomne nya delägare.	afgångne delägare.	insatt belopp.	i räkenskaperne godtgjord ränta å delägarnes kapital.		uttaget belopp.	qvarstående delägare.	innestående behållning, tillhörande delägarna.		befintligt öfverskott (grund- och reservfond, räntevinster m. m.)	Summa af kolumnerne N:is 8 och 9.	1861.		1862.		1863.		1864.		1865.			
				R:dr	R:mt.			R:dr	R:mt.			R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.
Antal.	Antal.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	Behållning i Sparbank:		Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.
1860	—	—	—	—	—	9,131	802,903	72,784	875,687	under 1 R:dr	1,254	569	1,391	578	1,619	682	1,978	817	1,835	812			
1861	1,259	699	173,391	39,667	131,418	9,691	884,542	79,942	964,484	fr. 1 t. o. m. 10 R:dr	2,405	9,539	2,482	11,004	2,855	11,666	3,169	12,447	3,482	14,795			
1862	1,349	438	230,567	44,819	161,248	10,621	998,682	86,511	1,085,193	» 10—25 »	1,347	24,200	1,640	26,713	1,688	27,781	1,824	32,167	1,837	28,894			
1863	1,001	352	198,526	48,600	210,729	11,421	1,035,079	96,673	1,131,752	» 25—50 »	1,261	46,003	1,315	51,240	1,355	49,183	1,305	47,579	1,482	48,557			
1864	1,182	554	165,234	48,525	247,880	12,049	1,000,974	105,563	1,106,537	» 50—100 »	1,093	74,251	1,217	84,833	1,282	89,677	1,284	88,949	1,378	88,917			
1865	1,151	691	177,252	48,277	253,094	12,509	973,410	108,114	1,081,524	» 100—200 »	1,046	148,274	1,171	163,885	1,152	161,914	1,150	161,092	1,119	149,290			
										» 200—300 »	448	110,201	508	123,167	528	129,181	429	100,209	453	107,391			
										» 300—400 »	243	87,750	266	91,705	271	93,961	264	91,519	275	88,492			
										» 400—500 »	203	59,453	186	79,755	197	89,194	165	73,212	172	70,713			
										» 500—1000 »	285	194,682	332	228,414	365	250,131	366	253,523	355	234,758			
										utöfver 1000 »	106	129,620	113	137,388	109	131,709	115	139,460	121	140,791			
										Summa	9,691	884,542	10,621	998,682	11,421	1,035,079	12,049	1,000,974	12,509	973,410			

Denna tabell är i Statistiska Central-Byrån sammandragen efter dit ingångna detaljuppgifter, som saknats blott för kol. 20 och 21 från Grenna sparbank, hvarför beloppet här är kalkyleradt.

Tab. No 14.

FATTIGVÅRDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.										
År.	Fattigvårds-samhällen				Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.										Fattigvårdens																			
	med gemensam fattigvård.		med fattigvården rotevis delad.		Äldre personer, vårdade				Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.		Summa af båda könen.		Antal af fattigvården understödde, som ej fått full försörjning.			inkomster. R:dr R:mt.					Summa utgifter i och för fattigförsörjning.											
	Antal fattighus.		Antal rotar.		i fattighus.		på annat sätt.		m.		q.		m.		q.		m.		q.		Summa.		Afkastning af egendom, kollektier m. m.		Personel afgift.		Tillskott efter fyrk eller bevilning.		Ersättning af stats-medel.		af annat fattigvårds-samhälle.		Summa inkomster.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.	m.	q.	Summa.	m.	q.	Summa.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.
1861	114	22	166	118	265	555	505	901	440	411	1,210	1,867	3,077	1,446	2,515	3,961	25,755	13,922	24,275	55,213	651	149	119,965	120,657										
1862	114	22	166	118	261	512	500	902	423	422	1,184	1,836	3,020	1,440	2,524	3,964	23,814	15,191	25,910	55,519	792	192	121,418	121,600										
1863	114	33	177	119	266	545	497	959	404	421	1,167	1,925	3,092	1,544	2,565	4,109	27,894	17,225	59,085	27,036	885	190	132,315	131,283										
1864	113	54	180	119	290	584	505	947	423	427	1,218	1,958	3,176	1,567	2,608	4,175	29,274	18,043	74,336	19,583	1,002	487	142,725	141,163										
1865	113	54	180	119	272	573	513	996	475	453	1,260	2,022	3,282	1,632	2,657	4,289	27,605	18,232	75,724	18,592	783	182	141,118	138,281										